

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HÖG ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 30 APRIL 1916.

HUFVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY.

Ett par vårens förstlingar af modernaste snitt.
Ateljé Jæger foto.

SNÖSTORMEN.

Novell af ALEXANDER PUSJKIN.
Öfversatt af ERIK NORLING.

I SLUTET AF DET ALLTID MINNES-
värda året 1811 vistades den präktige Gav-
rilo Gavrilovitch R. på sitt gods Njenara-
dowo. Han var mycket omtyckt i hela trak-
ten för sin gästvänlighet och välvilja. Gran-
narna kommo ständigt till honom för att
äta och dricka eller för att spela ett parti
boston med hans fru om en insats på fem
kopek — några kommo också för att få
träffa hans dotter, Maria, en smärt, blek
flicka om sjutton år. Hon gällde för en rik
arftagerska, och många ansågo henne re-
dan som sin hustru eller sin svärdotter.

Maria Gavrilovna var uppfostrad med
franska romaner och hade följaktligen ti-
digt förälskat sig. Föremålet för hennes
känslor var en fattig ung fänrik, som just för
fillfället befann sig i sitt hem på permission.
Det faller af sig-själft, att den unge mannen
var besatt af en lika brinnande lidelse och
att hans älskades föräldrar vid upptäckten
af denna ömsesidiga kärlek förbjödo sin dot-
ter att ens tänka på honom och behandlade
ynglingen sämre än om han varit en af-
skedad assessor.

De älskande korresponderade flitigt och
träffades hvarje dag i hemlighet: antingen i
en skogsdunge eller vid ett gammalt kapell.
Där utbytte de dyra löften om evig kärlek,
klagade öfver ödets grymhet och rådgjorde
om medel att kunna bryta sina bojer. Des-
sa bref och lönnliga möten ledde — som ju
naturligt var — till följande reflexion: Då
man nu inte kunde lefva och andas utan
hvarandra och då de kallsinniga föräldrar-
nas vilja stode i vägen för deras lycka, vore
det då inte nödvändigt att söka reda sig utan
den faderliga och moderliga välsignelsen?
Gifvetvis var det i den unge mannens hjärna
denna lyckliga tanke först upprann. Och
den tilltalade i hög grad Marias romantiska
fantasi.

Då kom vintern och gjorde ett slut på de-
ras möten. Men deras brevväxling blef så
mycket lifligare. I hvarenda epistel han
skref bad och besvor Vladimir Nikolaje-
vitch Maria att hänge sig åt honom, att i
hemlighet gifva sig med honom; han föreslog
hennes att de skulle hålla sig gömda någon tid
efter bröllopet och sedan kasta sig till för-
äldrarnas fötter. Utan tvifvel skulle både
hennes far och mor bli rörda af en sådan
heroisk trohet och af medlidande med deras
olycka ta emot dem med ett: Kom i våra ar-
mar, barn!

Maria tvekade länge. Den ena enleve-
ringsplanen efter den andra förkastades.
Äntligen gaf hon med sig. Den öfverens-
komna dagen skulle hon icke delta i föräld-
rarnas kvällsmåltid utan föregå hufvudvärk
och dra sig tillbaka till sitt rum tidigt. Hen-
nes kammarjungfru var invigd i komplotten;
både skulle genom baktrappan smyga sig
ned i trädgården. Bortom trädgården skulle
hon finna en släde, sliga upp i den och fara
till byn Schadrino, fem verst från Njenara-
dowo, och stanna vid kyrkan, där Vladimir
väntade henne.

Natten före den bestämda dagen tillbragte
Maria utan sömn. Hon packade ihop sina
nödvändigaste tillhörigheter, lade in linnen
och en klänning i ett knyte, skref ett långt
bref till en väninna, en känslsam ung dam,
och ett till sina föräldrar. Med de mest rö-
rande ord tog hon afsked af dem, rättfärdi-

Alexander Pusjkin.

gade sitt steg med att hänvisa till sin kär-
leks obelvingliga allmakt och slöt med en
försäkran, att hon skulle betrakta den stun-
den som sitt lufs lyckligaste, då hon finge
komma åter och falla till sina föräldrars
fötter.

Sedan hon förseglat båda brefven med ett
tulasigill af två brinnande hjärtan och en
motsvarande devis, kastade hon sig uttrötad
på sin bädd och somnade kort före daggr-
ningen. Men hennes sömn stördes ideligen
af ohyggliga drömmar. Än tyckte hon sig
gripen och fasthållen af sin far just i det
ögonblick då hon skulle sliga i släden för
att åka till vigseln; hon kände, hur han slä-
pade henne genom den kalla snön och
slungade ned henne i en bottenlös afgrund,
hvari hon sjönk med utsägligt tungt hjärta.
Än tyckte hon sig se sin Vladimir ligga ut-
sträckt på marken, likblek och fläckad af
blod. Han kämpade mot döden och besvor
hennes med ångestfull stämma att skyndsamt
bli hans hustru. Dessa och liknande fantas-
tiska och upprörda syner drogo förbi i bro-
kigt virrvarr.

Ändligen vaknade hon och steg upp, ble-
kare än vanligt, och nu hade hon verkligen
hufvudvärk. Hennes föräldrar lade märke
till hennes oroliga sinnesstämning. Deras
ömna omsorger och ständiga frågor: Hur
är det fatt med dig, Maria lilla, du är väl
inte sjuk? kommo henne att känna djupa
samvetsförebärrelser. Hon försökte lugna
dem, hon bemödade sig att se glad ut —
men det ville inte lyckas henne.

Det blef kväll. Tanken på att detta var
den sista dagen, hon tillbragte i sitt föräldra-
hem skar henne i hjärtat. Hon var mera
död än lefvande. I hemlighet gick hon och
tog afsked af alla människor, alla förtro-
liga ting, som omgäfvade henne.

Kvällsvarden bars in. Hennes hjärta slog
med häffiga slag och darrande på rösten
sade hon, att hon inte orkade äta någon
mat utan måste gå upp på sitt rum. Far och
mor önskade henne "god natt" och kysste
hennes, som de alltid gjorde. Hon hade stor
möda att återhålla tårarna.

Då hon kommit in på sitt rum och blifvit

ensam, sjönk hon ned på en stol och brast
i gråt. Hennes kammarjungfru sökte lugna
och trösta henne och bad henne fatta mod.
Alla förberedelser voro i ordning. Endast
en half timme till, och Maria skulle för all-
tid lämna sitt barndomshem, sitt flickrum,
sitt stilla, jungfruliga lif... Ute rasade den
häffigaste snöstorm, vinden hjöt, fönster-
luckorna skakade och knarrade. Allt detta
tycktes henne en hotfull varning, ett ödes-
digert förebud.

Omsider blef det tyst i huset; alla sov. Maria
kastade sin själ öfver axlarna, satte
på sig en varm kappa, tog knyten under ar-
men och smög försiktigt nedför baktrappan.
Flickan följde fält efter henne med ytterli-
gare två klädpaket. De uppnådde trädgår-
den utan något hinder. Snöstormen hade
ännu icke lagt sig; häffiga vindstötter mötte
hennes som för att hålla den unga rymmer-
skan tillbaka. Med möda tog hon sig fram
till trädgårdsporten, där släden väntade. De
genomfrusna hästarna ville inte stå stilla
längre, och Vladimirs kusk trampade af och
an och sökte lugna dem. Han hjälpte den
unga flickan och hennes tjänarinna upp i
släden och stufvade in paketen — och så
bar det af bort i flygande fart...

Sedan vi nu lämnat vår unga fröken i kus-
ken Tereschkas vård och omsorg, skola vi
återvända till hennes älskare.

Hela dagen hade Vladimir varit i full
verksamhet.

Tidigt på morgonen hade han besökt
prästen i Schadrino och efter något besvär
lyckats komma öfverens med honom. Där-
på måste han fara omkring till godsägarna
i grannskapet för att skaffa sig bröllopsvilt-
nen. Till närmast förtrogne valde han en
omkring fyrtioårig f. d. kornett vid namn
Drawin, som kom honom till mötes med
gladt intresse. Detta intermezzo, sade han,
påminde honom om längesen gångna tider,
om hans egna muntra streck som ung hu-
sarlöjtnant.

Han öfvertalade Vladimir att stanna kvar
och äta middag med honom och försäkrade,
att det icke skulle stöta på minsta hinder
att få fatt i de båda andra vittnena. Och
verkligen, strax efter måltiden kom landt-
mätaren Schmidt, en herre med stora mus-
tascher och sporrar, på visit i sällskap med
polisöfverstens son, en sextonårig yngling,
som nyss gått in vid ulanerna. De icke blott
antogo Vladimirs förslag utan lofvade
honom med en helig ed att villigt offra sina
lif för hans sak. Vladimir omfamnade dem
förtjust och for hem för att träffa de sista
förberedelserna.

Skymningen hade redan för längesen fal-
lit. Vladimir skickade Tereschka med tre-
spannet till Njenaradowo och gaf honom de
strängaste och noggrannaste instruktioner.
För sin egen del lät han spanna för den lilla
enhästsläden och for så ensam och utan
kusk till Schadrino, där Maria skulle möta
honom inom två timmar. Han kände vägen
sedan gammalt, och färden dit brukade inte
ta mer än tjugu minuter.

Men knapp hade Vladimir kommit ut
på öppna fältet, förrän blåsten tilltog i
styrka och ett sådant yrväder brast löst, att
han ingenting kunde se framför sig. Inom
ett ögonblick hade han förlorat vägen ur
sikte; hela trakten omkring var insvept i ett

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 9.—
Halft år	< 3.50	Halft år	> 5.—
Kvartal	< 1.75	Kvartal	> 2.50
Månad	< 0.75	Månad	> 0.90

Iduns byrå och expedition, Mästersamuelsgatan 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03.	Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 10—4.	Kl. 9—6.
Red. Högman: Riks 86 60. Allm. 4 02.	Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 11—1.	Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1.	Riks 86 59. Allm. 43 04.

Annonpris:

Pr millimeter enkel spalt:		Utländska annonser:	
25 öre efter text.	30 öre å textside.	30 öre efter text.	35 öre å textside.
20 % förhöjning för särsk. begärd plats.		20 % förh.	för särsk. begärd plats.

gulaktigt föcken, hvori snöflingorna i massor jagade fram, och mark och luft smälte samman i ett. Vladimir märkte snart, att han förrirat sig ut på slätterna, och sökte förgäves hitta tillbaka till vägen. Hästen trafvade framåt på måfå, än genom snödrifvor, än öfver djupa gropar och diken, där släden stjälpde. Hvad som oroade Vladimir var icke endast det, att han kört vilse, utan framför allt tidsförlusten — redan hade väl en halftimme gått, och ännu kunde han inte upptäcka skogsdungen, där han mödosamt släpades fram öfver ett fält, genomkorsadt af tvåra fördjupningar. Stormen tycktes icke vilja ge sig, och himmelen var alljämt lika snötung. Hästen började bli trött, och han själf dröp af svett, ehuru han hvarje ögonblick sjönk ned i snön till midjan.

Ändligen blef han öfvertygad om att han slagit in i en alldeles felaktig riktning. Han höll stilla och begynte reflektera öfver sin belägenhet. Han insåg, att han bort styra kurs åt höger. Det gjorde han nu. Men hästen förmådde endast med yttersta svårighet röra sig från stället.

Mer än en timme hade han nu varit på väg; Schadrino kunde omöjligen vara långt borta. Han körde och körde, men slätten syntes ändlöst lång, och hvarv blicken än vände sig, mötte endast snödrifvornas breda vågor. Släden välte beständigt och måste resas på nytt. Tiden gick, och Vladimir började bli allvarsamt orolig.

Slutligen skymtade en mörk punkt långt borta. Vladimir satte kurs ditåt, och efter en stund kunde han se att det var en skog. Gud vare lofvad, fänkte han, nu har jag då inte långt kvar! Han körde fram mot skogen, då han hoppades att antingen hitta rätt på den välbekanta vägen eller också kunna ta en liten omväg omkring skogsdungen; Schadrino låg nämligen omedelbart bakom denna. Vägen fann han snart, och nu körde han fram under de nakna rasslande träden. Här var han mindre åtkomlig för stormen; vägen låg bred och jämn, hästen högg i med friska tag, och Vladimir lugnade sig åter.

Men hur han än körde, syntes intet spår af Schadrino. Liksom fältet nyss tycktes nu skogen ändlöst lång. Till sin förfäran upptäckte Vladimir, att han farit in i en fullständigt obekant skog. Han greps af en rasan- de förtviflan och piskade sin häst; den stackarn satte af i traf men blef snart nog trött igen, och efter en kvart kunde han endast steg för steg röra sig framåt, trots Vladimirs alla ansträngningar med lockande tillrop eller med piskan.

Så småningom tunnades dock skogen af, och Vladimir nådde ut på fria fältet — men af Schadrino kunde ingenting upptäckas. Troligen var det nu nära midnatt. Tårarna stego Vladimir i ögonen och hopplöst på måfå for han vidare. Emellertid hade stormen lagt sig och molnen försvunnit; en vidsträckt slätt, ett bländhvitt vågigt täcke utbreddes sig för hans blickar. Natten var tämligen ljus. Inte långt borta urskiljde han en liten by, bestående af fyra eller fem gårdar. Vladimir for dit, och vid närmsta hus sprang han ur släden och bultade på ett fönster.

Efter några ögonblicks väntan öppnades fönsterluckan, och en gammal man stack ut sitt gråa hufvud.

— Hvad vill du?

— Är det långt till Schadrino?

— Hva?... Långt till Schadrino?

Klingen, vårens harpor och cymbaler...

KLINGEN, VÅRENS HARPOR OCH cymbaler,

— under solblå baldakin!

Fyllen, blommor, edra blå pokaler med azuriskt vin!

Spelen, vågor, brunnar, brusen,

— vandre tusen sinom tusen

män skor ur de skynda husen,

brädde dagens svala fläkt

våra hem och våra sinnen med sin friska andedräkt!

Maj, stig fram på dessa gyllne stränder, skänkande din mildhets glöd!

Bär i dröm på dina lyfta händer

ljusets öfverflöd!

Hör den höga hymn, som klingar!

— Se en sky af fågelvingar!

Vårens ljusa makt betvingar

med sin löftesrika tro

dessa själens dunkla febrar, som i vinterns skugga bo.

Maj, stig fram på dessa gyllne ängar, i din ungdoms fågring klädd!

— Vinden smeker sina eolssträngar

vid en källas brädd.

Borta är den långa natten.

Fria hvälfva vårens vatten.

Blommor fästa vi i hatten

och besjunga, där vi gå,

träd, som dofta i sin grönska, älfvar, hvilka blänka blå.

Klingen, vårens harpor och cymbaler

— under solblå baldakin!

Fyllen, blommor, edra blå pokaler

med azuriskt vin.

Maj, som nalkas till oss alla,

låt ditt rika skimmer falla

öfver allt det vinterkalla,

strö ditt rosensköna ljus

öfver svenska verk och dagar, öfver

svenska hem och hus!

BERTIL MALMBERG.

— Ja, ja, är det långt kvar?

— Ånej, inte så långt. Tio verst ungefär.

Då Vladimir hörde detta, blef han stum och orörlig som en dödsdömd.

— Och hvar kommer du från? sporde gubben.

Vladimir hade inte mod att säga sanningen.

— Hör på, gamle man, kan du låna mig hästar och visa mig vägen till Schadrino?

— Hvad pratar du om hästar, sade bonden, jag har inga sådana.

— Då kan du väl åtminstone skaffa mig en vägvisare? Jag betalar hur mycket som helst.

— Nå, vänta då, sade gubben, i det han stängde fönsterluckan, jag skall skicka med dig min son; han känner vägen.

Vladimir väntade. Efter knappt en minut

bultade han på igen. Luckan öppnades, och gråskägget kikade ut.

— Hvad vill du?

— Nå, din son, kommer han inte?

— Han kommer snart. Han drar just på sig stöflarna. Kanhända du fryser? Kom in hit och värm dig.

— Nej tack. Laga bara, att din son ras- kar på.

Dörren knarrade. En med ekpåk beväpnad pojke klef ut ur stugan och började gå framför Vladimir än som vägvisare, än själf sökande vägen, där den blifvit igensnöad.

— Hur mycket är klockan? frågade Vladimir.

— Det dagas snart, sade pojken.

Vladimir yttrade ingenting mera.

Tupparna golo, och det var redan ljus dag, när de kommo fram till Schadrino. Kyrkan var stängd. Vladimir betalade sin vägvisare och skyndade till prästgården. Ingen trespännare syntes till; och hvilken uppskakande nyhet väntade honom inte!...

Men vi återvända för en stund till Njenaradowo för att se efter, hvad som hände dess präktiga invånare.

Ingenting särskildt.

Det gamla paret steg upp på morgonen och gick som vanligt ut i salen — Gavriilo Gavrilovitsch iförd sin nattmössa och en varm jacka, och hans hustru Prasskovja Petrovna i vadderad morgonrock. Samovaren bars in, och Gavriilo Gavrilovitsch skickade upp tjänsteflickan att ta reda på hur det stod till med Maria Gavrilovna och hur hon sofvit. Flickan kom tillbaka med den underrättelsen, att fröken haft en orolig natt men kände sig något bättre nu och snart skulle komma ner.

Och verkligen efter en kvart öppnades dörren, och Maria Gavrilovna inträdde och önskade pappa och mamma "god morgon".

— Hur är det med ditt hufvud, Maria, frågade Gavriilo Gavrilovitsch.

— Bättre, pappa, svarade Maria.

— Kanske fick du hufvudvärk i går afton af kakelugnsoset, sade Prasskovja Petrovna.

— Kanske det, mamma.

Dagen förlopp lyckligt, men följande natt blef Maria sjuk. Man skickade till staden efter läkare. När denne kom på kvällen, låg den sjuka i yrrel. Det blef en häftig feber, och under fjorton dagar sväfvade Maria mellan lif och död.

Ingen i huset hade en aning om den planlagda flykten. Det kvällen förut skrifna brefvet hade blifvit uppbrändt. Tjänsteflickan hade ingenting förråd, emedan hon fruktade att bli bortkörd ur sin plats. Prästen, kornetten, landmätaren med de stora mustaschern och den unge ulanen voro likaledes diskreta och förvisso inte utan skäl. Tereschka, kusken, yttrade aldrig ett öfverflödigt ord, inte en gång i drucket tillstånd; och sålunda blef hemligheten obrottsligt bevarad, ehuru mer än ett halft dussin personer tagit del i komplotten.

Men i sin yrrel yppade Maria själf sin hemlighet. Dock voro hennes ord så pass osammanhängande, att modern, som inte ett ögonblick vek från hennes bädd, till en början endast kunde fatta så mycket, att hennes dotter var dödligt förälskad i Vladimir Nikolajevitsch och att denna kärlek sannolikt var orsaken till hennes sjukdom.

(Forts.)

Pröfva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kople-
och Tryckpapper
samt kartong.

Den moderna husmodern och hennes praktiska uppgifter.

För Idun af GERTRUD och PETER NORDEN.

I. Status quo.

(Forts.)

HVILKEN AR NU DEN MODERNA kvinnans uppfattning om sig själf som husmoder?

Ett på sitt sätt typiskt formuleradt svar på denna fråga kan man afläsa i den "specifikation", som ett stort amerikanskt kvinnligt "College" i sitt prospekt lämnar för det nyaste läroämnet på schemat:

"Home making: domestic engineering". (fritt: "Hembyggnadskonst"). Hur man bygger och planlägger ett eget hem.

Hemmets inredning.

Husmodern: hemmets arbetschef (Household management).

Matlagning och sömnad.

Personligt uppträdande.

Värdinnan.

Barnkammaren.

Riktig föda.

Sjukvård.

Musik och rekreation.

Denna utkristallisering af "tidens kraf" är ju ganska talande. Hur pass villig är kvinnan att möta dem?

Redan den omständigheten, att behovet blifvit hedradt med utrymme på en läroplan, där man hittills blott varit van att finna språk, historia o. dyl. traditionella discipliner företrädda, vittnar ju om ett tydligt erkännande af att motsvarande insikter ingå i examensfordringarna äfven i lifvets stora "College". Hur ha vi då ändtligen kommit därefter?

Hvad kvinnans ställning var på den tid, då hon stafvades med Q och hennes uppgifter mest gingo ut på att brodera, koka och sy, och förresten undvika allt som inte "var passande", behöfver ju här icke närmare utläggas. Denna ställning be-tecknar den ena ytterligheten. Att kvinnan i tidens fullbordade revolterade är icke att undra på. Det är heller icke att undra på, att hon gjorde det synnerligen grundligt, ty den mänskliga utvecklingsgången pendlar ju ideligen mellan ytterligheter. Vi få emellertid nu den emanciperade kvinnan, som röker och studerar och resonerar och lägger sig till med intressen i allt som hon förut inte ansågs ha "med att göra", och samtidigt vänder ryggen till hemmet med allt dess "slafgöra" och går ut i världen för att där pröfva sina krafter på, som hon föreställer sig, människovärdigare uppgifter.

Men äfven denna andra ytterlighet är på god väg att bli en öfvervunnen ståndpunkt. Våra dagars moderna kvinna låter icke draga ned sig af hemmet dagliga plikter, ej heller drar hon sig undan dem. Hon ställer sig kritisk inför problemet. Hon löser det icke genom att vända det ryggen.

Hon pröfvar hvad som måste uträttas. Detta är det någons plikt att uträtta och att uträtta väl. Att fylla en plikt kan aldrig vara någonting nedsättande hvarken för kvinno- eller människovärdet. Att fylla den med suckan och motvilja är detsamma som att icke fylla den. Att låta lifvets materiella sida skymma den ideella är heller icke rätt. Därför sträfvar man dels efter att lyfta upp arbetet till ett högre plan af omtanke och intelligens, renlighet och trefnad, dels att eliminera från detsamma all skrymmande och tyngande bråte, så att det i stället finns plats för andra intressen också. Kvinnan med q fick lära sig oändligt fålamod. Kvinnan med stort, ibland alltför stort K har fått lära sig att tänka. Och båda dessa lärdomar äro lika behöfliga i lifvet; den moderna kvinnan är hon som lärt det ena utan att glömma det andra, hon som representerar det gyllene lagom mellan tvenne ytterligheter.

Man kan dock icke med fog påstå, att utjämmandet mellan de båda tidigare motsatserna är något som till större delen redan skett; det kan knappast bli tal om mer än en tendens inom något som håller på att ske. Så som kvinnans kraft missbrukats i själlöst slitgöra eller i den lika själlösa uppgiften att "utgöra en ädel makes sällhet" (alla makar voro "ädla"), må man icke förundra sig öfver, om det tydligen är med en viss dröjande tvekan den en gång frigjorda

vänder tankarna tillbaka äfven till sitt gamla verksamhetsområde. I den mån en bitter erfarenhet lär henne, att den fria världen därute, utanför hemmet, också rymmer icke så litet själlöshet och slitgöra — kanske meral — blir det henne väl lättare både att gå tillbaka till sitt gamla och att se på det med nya ögon.

Men är icke en af krigets mest iögonenfallande lärdomar, att de exploderande granaterna också förintat de sista hindren, som ännu sökte sätta en damm för kvinnans erföring af världen utanför hemmet? Att kvinnan nollens volens nu också suges ditut att fylla tomrummen efter alla de män som aldrig komma tillbaka? Att hon på det mest storartade sätt visat sig vuxen de uppgifter, för hvilka hon nyss icke lämpade sig, men för hvilka man nu är glad nog att kunna disponera henne?

Utän tvifvel. Redan i Odhner läste vi hvad kvinnan fick "duga till" i Karl XII:s Sverige. Nog bör man gifva henne hvad kejsaren tillhör. Nog må man hoppas, att kvinnan kan bygga och hela, lika hastigt som männen rifva ned och sarga. Men samhällets grundval är ändå alltid hemmet. Dess bestånd är barnen. I längden kan kvinnan icke rädda samhället genom att försumma hemmet och barnen. Hon kan icke både ersätta de leder af män, som mejas ned, i deras fredliga förvärfvarsarbete, jämte det att hon feberaktigt ägnar sig åt det improduktiva arbetet på framställande af mera, ständigt mera förstörelseredskap, och draga försorg om hemmet. Hon kan icke både vara hemifrån och ge barnen den vård och fyllsyn de behöfva. Och därför blir denna krigets "lärdom", när den hunnit mogna, nog mera ett argument för det föregående resonemangets än emot det. All heder åt kvinnans mod, allt erkännande åt hennes duglighet. Men det är en något tveeggad komplimang att uttala allt för stor förvåning öfver hennes karaktärsstyrka och förmåga! Nog visste väl både män och kvinnor förut, att kvinnan icke var alldeles utan resurser? Och om vi nu hoppas, att världen åter en gång skall bli sådan, att kvinnan icke tvingas in i den paradoxala situation att vara borta från hemmet för att uppehålla det; att hon låter sin "nyupptäckta" förmåga, sin organisationsgåfva, sin tankekraft och sin starka vilja komma äfven hemmet direkt tillgodo, så blir väl hennes förljånst icke därför mindre, och samhället därmed mindre betjänt?

Kvinnan måste, af tidsnödvändighet, verkställa en allmän revision af hvad som är både hennes rätt och plikt. Den rätt att själfständigt tänka som hon tillkämpat sig måste hon låta komma äfven hemmets arbete till godo. Hon måste reda ut de husliga begreppen. Hon måste ta initiativ. Hon måste med kraft, klarhet och oafslätlig ihärdighet häfda sin absoluta bestämmanderätt inom hvad som dock är hennes speciella praktiska verksamhetsområde. Hon bör afgöra både hvar skåpet skall stå, och hur det skall vara inredt och ej finna sig i att det öfverlåtes

MED ANLEDNING AF DANSKA ÄNKEDROTTNINGENS sjukdom meddela vi här en unik bild af änkedrottning Lovisa från den tid, då hon ännu var "sesan", som Carl XV:s dotter populärt kallades. Omkring sig har hon sina barn; de äro från vänster räknade: prins Harald, prinsessan Ingeborg, numera vår västgötaherzoginna, prins Carl, prinsessan Louise och sittande prins Kristian, Danmarks nuvarande konung.

IDUNS KOKBOK

AF

ELISABETH ÖSTMAN.

är den bästa kokbok för det svenska hemmet. — — — — —
4:de upplagan nu utkommen.
30 tusen ex. Pris Kr. 5:50 inb.

Att Konstflitens alster alltmer
uppskattas visas därav att omsättningen under 1915 steg med mer än 40 proc. Även från länder i krig ingå alltjämt beställningar på bomullstyger och gardiner till
Konstfliten, Göteborg.

till den manliga slentrianen, som ju af själfklara skäl inte kan ha hvarken intresse eller vidare sinne för dessa uppgifter. Hon bör sluta upp med att inbilla sig att det inte tjänar något till att komma med sin rätt, ty det kvinnan verkligen vill, torde t. o. m. den fantasilösaste byggmästare snart nog komma att vilja.

Kvinnan bör stå på sig när det gäller hennes område och hennes rätt. Ju mer mannen vill "hänvisa" henne uteslutande till hemmets område, med deso större eftertryck bör hon ju kunna fordra att få det förnuftigt ordnad åt sig på detta område! Men för att kunna häfda sin ställning och sina synpunkter med eftertryck, måste hon veta hvad hon vill. Hon måste energiskt tänka sig in i hvad frågan gäller för henne. En stark känsla af sin rätt kan hon icke ha annat än som följd af en lika stark känsla för sina förpliktelser.

Den moderna husmodern frågar icke blott "Hur gör man god kalfsylvta?" utan äfven "Hvart syftar jag med mitt lif?" Det är detta som skiljer henne från gångna tiders kvinna.

Spencer har som svar på frågan om all uppfostrans syftsmål gifvit orden: "How to live completely - this is the great thing which education has to teach".

När den moderna kvinnan ser sig om efter lifvets mening, så har hon ju i dessa Spencers ord en god allmän fingervisning. En modern kvinna anser gifvelvis aldrig sin själfuppfostran avslutad. Den är och förblir inbegreppet af alla hennes praktiska uppgifter. Den skänker henne två lifgivande principer, utan hvilka alla reformer, all predikande blir som en död bokstaf: egen ansträngning och själfständig tankeverksamhet.

En modern kvinna håller icke fillgodo med alla möjliga föråldrade förfaranden blott för att slippa besväret att tänka ut något bättre. Genom en ny och mera genomfäkt metod förlorar ofta ett visst nödvändigt arbete mycket af sina forna obehagligheter, och tar betydligt mindre af ens tid i anspråk. Men om kvinnan vill reflektera öfver det husliga arbetet sådant det än i dag gestaltar sig, bör hon icke kunna undgå att häpna öfver hur litet initiativ hon har bestått det, hur blindt hon läser kokboken efter orden, hur lamt hon protesterat mot mannens sätt att tyrannisera henne genom att förse henne med en arbetsmiljö, som ofta är en ren förolämpning.

Det finns många kvinnor, som gå omkring för sig själfva i hvad de känna som hemmets och hvardagens enahanda och längta efter en stor "sak" eller "mission" eller "rörelse", som skulle ge deras lif mera mening. Det lider intet tvifvel att vi svenskar äro alltför tröga och makliga och tråkiga grannar, och att särskildt husmödrarna skulle ha ofantligt godt af litet mer naturlig och anspråkslös sällskaplighet, litet mera spontan inbördes hjälpsamhet. Å andra sidan, den kvinna, som går och drömmer om en "sak" någonstans på andra sidan horisonten, är hon säker på att hon inte låter skogen skymmas bort för sig af idel träd? Hur mycket skulle vårt folk t. ex. icke ha vunnit på en generation, om blott hvarje husmoder gjort det bästa möjliga af sitt kök och uppfostran en verkligt god tjänare!

Ack — kommer invändningen — nog går det an att önska sig hur man skulle vilja ha det! Nog skulle man kunna räkna ut, om det blott icke stötte på så många obotfärdiga förhinder.

"Erk du, så ska vi ha't!
Men hvar ska vi ta'?"

Härpå svaras: först räknar man ut, sen önskar man sig och sen skall man vilja!

En norsk märkeskvinna ur tiden.

Gina Krog, den norska kvinnosakens pionjär.

EN AF FÖRGRUNDSFIGURERNA I DEN NORSKA kvinnorörelsen är borta. Gina Krogs ståtliga imponerande gestalt har för alltid försvunnit från scenen. Mellan hennes första offentliga framträdande på 1870-talet, då hon grundade Læseforeningen for kvinder i Kristiania, som på den tiden väckte förfäran hos alla fredliga, samhällsbevarande medborgare, och hennes jordafärd i dessa dagar på norska statens bekostnad, ligger hela den norska kvinnorörelsens kampfyllda, växlingsrika tillvaro. Gina Krogs höjde ropet till kvinnorna att träda ut ur "de stummas läger", och med sin kraftiga, tilldragande personlighet blef hon den, kring hvilken de första samlades. Steg för steg ledde dessa första kvinnosakskvinnor vid hennes hand att organisera sig, att träda fram för offentligheten, och 1884, tio år efter den blygsamma början med læseforeningen, föddes Norsk kvindesaksforening.

Gina Krog var som skapad för att stå inför stora menigheter, att med sitt ord hålla en folkförsamling i sin hand. Hon var vacker och ståtlig att se på och hon hade en sällsynt förmåga att klarlägga och öfvertyga. I den norska kvinnorörelsens första berusande ungdomstid var Gina Krog den främsta. Sin ledande ställning behöll hon till en viss grad genom åren. Hon företrädde Norge på kvinnokongresser öfver hela världen: i Kanada, i London, i Berlin, på senare år som norska statens representant, och hennes ord vägde tungt i besluten. Så föreslog Gina Krog på kongressen af International Council of Women i Berlin 1904 att arbetet mot hvit slafhandel upptogs på I. C. W:s program. På hennes initiativ grundades också de norska kvinnornas nationalråd, som anslöts till I. W. C.

Gina Krog var icke blott en mästare i det talade ordet, hon ägde också utpräglad begåfning som essayist. På 1880-talet uppdrog hon i Ny Tidsskrift grundlinjerna för den norska kvinnorörelsen, en artikel, som ansågs så komprometterande för sin författarinna, att denna miste sin plats som lärarinna. Längre fram på 1880-talet grundade Gina Krog sin egen tidskrift Nylænde, som blef den norska kvinnorörelsens organ och genom hvilken hon sändt sina tankar och impulser ut öfver sitt eget lands gränser.

För att hedra Gina Krogs minne sände Landsforeningen för Kvinnans politiska rösträtt fru Ellen Hagen som sin representant att i Kristiania nedlägga en krans på den bortgångnas bår.

Utän att en allmän opinion kräfvat moderniserad arbetsmiljö för de husliga sysslorna, har husmodern icke gjort sitt. Dropparne urholka hälleberget. Och redan som det är har husmodern i venne möjligheter, att graciöst men fast "lägga sin hand i bordet", hvilka

hon visst icke fillfullo utnyttjar. De som bo i våning ha ofta rätt stor latitud att få den "inredd efter hyresgästens önskan", och då gäller det att ha ögat vaket och tränadt, och inte blott vara djupsinnig angående tapeternas färg. En lätt modifierad skåpinredning, ändringen af höjden på en hylla o. dyl. låter sig ofta utan minsta ökade kostnad genomföra — eller genomdrifva!! — och kan betyda mycken framtida fidsbesparing och trefnad. Och de som bygga " eget hem" — där må husmodern skylla sig själf, om hon icke får det bekvämt och praktiskt.

I Amerika är det som bekant en lyx att ha tjänare. I de flesta amerikanska hem får husmodern reda sig själf, möjligen med litet tillfällig hjälp då och då. Som följd häraf är också det amerikanska hemmet byggt och planerat med tanke på praktiska behof, och allt möjligt är gjort för arbetsbesparing och bekvämlighet. Amerikanskan är visserligen utomordentligt mån om sin yttre person, men hon är därför icke mindre tidigt uppe om mornarna eller mindre praktisk och kompetent som husmoder. Det är en vanlig europeisk föreställning, att amerikanskan är ett slags elegant parasit, som låter mannen släpa, medan hon själf njuter af lifvet. Ingenting kan vara mera orättvist. Husfrun, som ensam har hela hemmet på sig, kan icke anses föra en snyttande tillvaro. Att hon af man — och handverkare — kräfvat hänsyn för sina praktiska arbetsbehof, att hon räknar ut genvägar och lättnader, att hon kan knepet att ändå alltid se "fin" ut — för detta är hon endast värd aktning.

Äfven i Europa går tendensen numera allt tydligare åt det hållet, att tjänarna äro en lyx. Och redan därför måste den moderna kvinnan, den kvinna som vill följa med sin tid, och icke passivt släpas med, se till, att våra hem få icke blott en vräkig skyltsida utan också en ändamålsenlig planläggning. Hon måste lära sig skillnaden mellan praktiska och opraktiska verktyg, mellan effektiv och inkompetent hjälp, mellan arbetsordning och oreda. Några patenterade, hastigt verkande universalmedel lär hon förgäfvat spana efter. Den kvinna som åtagit sig husmoderns kall måste grundligt tänka sig in i sin ställning, måste skänka och af andra fordra för det husliga arbetet den aktning, det kräfvat, och för den politiska rösträttens rättvisa icke förbise den hemmets rösträtt, som af naturen tillfaller henne.

Den moderna kvinnan måste se klart på de förutsättningar, under hvilka hon ikläder sig äktenskapets ansvar; på sitt förhållande till tjänaren; på hemmets ekonomi; på kraftvet för rationella arbetsmöjligheter o. s. v. Dessa och liknande frågor skola bli föremål för några följande artiklar.

"Ett par vårens förstlingar af modernaste snitt".

DE TVÅ GULLVIFSOMSPUNNA UNGA DAMERNA på vår första sida i dag ha alla skäl för sin belåtna uppsyn. De äro nämligen iklädda spritt nya sommartoaletter från fröken Elisabeth M. Glantzbergs Birgittaskola, Beridarebangatan 17, utvalda bland modellerna å skolans utställning härom dagen. Den unga damen till vänster har en grön och svart-hvit-rufig sidenkjol med pocher och hängslen och en linneblus, hvilkens enda prydnad utgöres af små broderier i svart, liknande dem, som förekomma på Dalakrus. Hennes granne är klädd i en sommarklänning med tätare invädda ränder i vieux rose, som genom sin styfnad ger kjolen den beräknade lustiga linjen. Buketterna å armarna äro likaledes invädda. Tyget är väft å skolan. Säker skola våra läsarinor här finna många tacksamma detaljer att studera.

M:me Richet vid fronten.

SKYMNINGEN FÖLL PÅ. FRU LEPAGE skulle just bomma för fönstren och tända det elektriska ljuset, då det ringde på entrédörren och in trädde fru Richet. Hon föreföll tunnare, mer immateriell än vanligt, och ögonen lyste under hattbrädet som två svarta ädelstenar.

— Nej, är det du! utropade fru Lepage med en för hennes stilla, blonda väsen högst ovanlig liflighet. Så roligt! Vi började frukta att det möjligen hänt Jacques något, eller att ni voro sjuka därhemma. Din mamma eller Lillan?

— Nej då, men jag har varit hos Jacques en vecka! kom det triumferande svaret, medan de röda läpparna smålog,

— Hos Jacques! Men hur gick det till? Sätt dig ner, Marie-Thérèse, och berätta...

— Ja, men bara ett ögonblick, Jeanne, sade fru Richet och satte sig i en lägg fåtölj, medan hon mot kamingallret stödde de smala fötterna, insnörda i sidenstöflar.

— Vill du ha något att dricka? frågade värddinnan. Litet lindt?

— Ja, det skulle jag inte ha något emot! Det är inte utan att jag känner mig frusen. Jag har rest hela natten.

— Berätta för all del! Du kan tro jag brinner af otålighet, sade den äldre värdinnan. Hur såg Jacques ut?

— Brillant. Tokigare i honom än jag var, kunde jag väl knappt bli, men i alla fall... Du skulle seft hur smärt han är i sin uniform, och sådan hy som han har!

— Marie-Thérèse, hur gick det till?

— Jo du, den här gången gick det galant. För fjorton dagar sedan kom jag ju bara till Amiens, där stationsföreståndaren, den pedanten, icke fann det nödvändigt att jag for och skötte min sjuka moster i Hautville.

— Jaha, bondhustrun därute, som skref sig som din moster. Ja, men kära, hur vågade du?

— När man har en man som Jacques, så vågar man verkligen något för att träffa honom! Den stackars karlen har ju för resten icke seft sin egen dotter, som är elfva månader gammal.

— Det arma barnet var väl icke med denna gången också?

— Nej, Jeanne. Hon var hos morfar och mormor, men jag hade med mig hennes porträtt i stort format, gjordt hos Otto. Det kostade hundra francs! En galenskap förstås... men du kan tro hon är söt. I en klänning af tyll och valenciennes, som hon fått af farmor och det lilla äkta pärlbandet mamma gifvit henne. Som en älfval!

— Hvad sa Jacques när han fick se det? — Men berätta från början...

— Ja, nu skall du få höra...

— Drink téet medan det är varmt, Marie-Thérèse. Vill du ha cakes till?

— Nej, min älsklina. Äta något kan jag inte. Hör nu!

— Jag är idel öra, mitt barn.

— När jag for på söndagsmorgonen, sade både pappa och mamma, att det fjänade icke till något. Jag skulle ändå inte få komma fram till fronten.

— Fronten, Marie-Thérèse?

— Ja, inte själfva fronten. Men Jacques och hans regemente, som nu i sex månader varit i källare i det bombarderade Arras, skulle få en veckas hvila vid den bakre fronten. Och det var då, vi skulle passa på att träffas. Fast inga civila få komma så långt ut. Vår kriasplan skulle till och med väckt Sherlock Holmes erkännande.

— Till saken, min vän!

— Jo. Nu for jag inte till Amiens utan till Abville. Där hade jag adressen på en familj, hos hvilken en af Jacques kamratfruar boft under några dagar.

— Fick du lösa biljett så långt?

— Ja, och jag uppvisade vid luckan fortfarande brevet från min sjuka moster i Hautville. Men se det svåra var att komma från Abville till Hautville. Det var det jag strandade på förra gången. Omöjligt komma från Amiens till Hautville!

— Jag kom fram till Abville på eftermiddagen. Lyckligtvis var det ännu ljust. Utan att se mig omkring eller fråga, för att icke väcka stationsinspektorns misstanke, gick jag

direkt ner i den lilla staden. Frun till Jacques kamrat hade ritat upp vägen för mig, så den hade jag klar i hufvudet — — —

— Marie-Thérèse lilla!

— Jag hittade ganska snart huset i fråga och gick upp till familjen samt berättade frun hela sanningen. — "Jag var en ung officersfru", sade jag, "som icke seft sin make på ett år!"... Hon förstod naturligtvis det hela men förklarade, att hon icke kunde hysa mig, ty hennes enda lediga rum var upptaget för tillfället af en öfverste. På hotellet vågade jag icke gå och lägga mig, ty där vimlar det af uppsyningsmän, som utfråga alla civila hvarför de äro här och hvar de skola begifva sig.

— Nå, hur gick det då?

— Jo, jag satte upp mitt mest oemotståndliga ansikte — du vet jag kan den konsten, Jeanne, och sade bevekande:

"Ja, men inte kan ni nännas jaga ut mig! Jag sitter gärna på en stol i köket hela natten, och i morgon hoppas jag träffa mannen, som skall föra mig till Hautville."

"Ja, är madame så litet fordrande, så kan jag göra en bädd på golvet i matsalen", sade den beskedliga själen. — Och så blef det. Jag låg riktigt bra på golvet mellan valnötsbuffén och matsalsbordet. Men af oro eller klockans tickande kunde jag inte få en blund i ögonen.

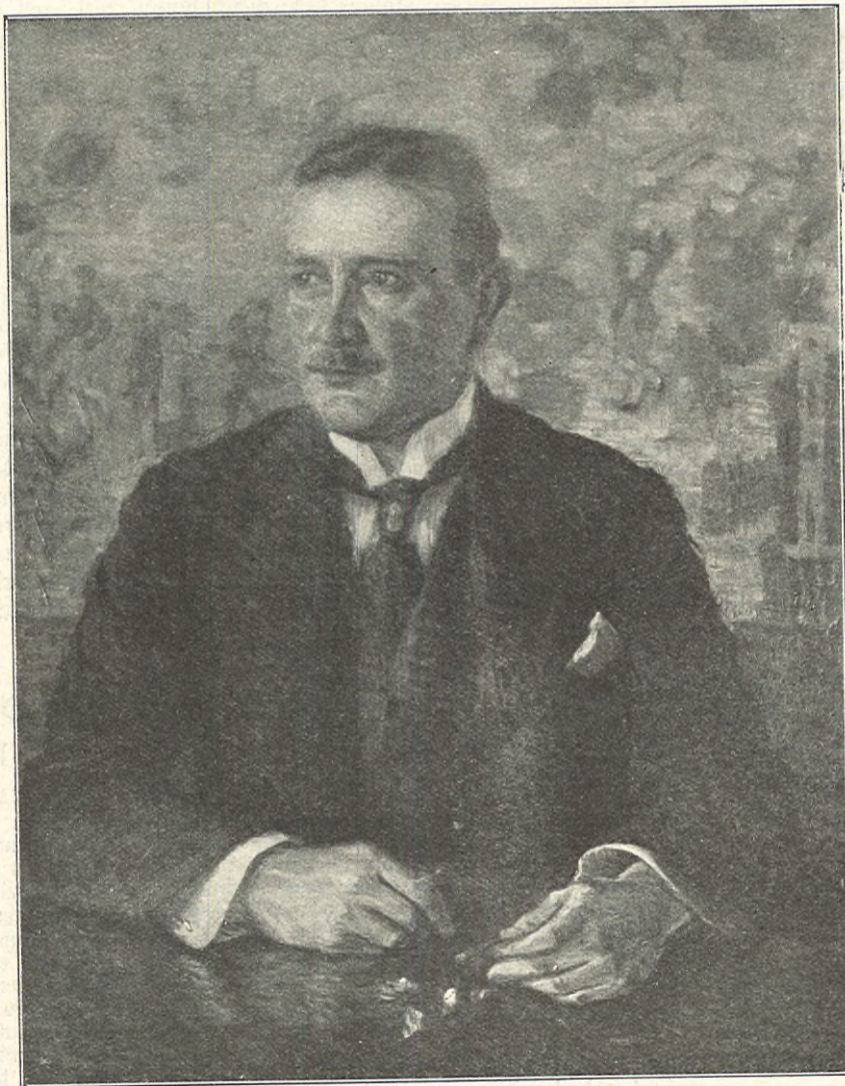
— Kära du...

— Dagen därpå, det vill säga måndagen, det var den kritiska dagen. Huru få tag i den kamrat, som skulle föra mig vidare? Du kommer kanske ihåg Guérin? Hygglig pojke. Han är chaufför. För en köttautomobil mellan Abville och Hautville. Jacques hade gjort upp med honom att han skulle hämta mig i Abville, så fort han fick ett bref af följande lydelse:

"Jag har hört att ni är i Abville och vill mycket gärna träffa er, i synnerhet som min bror tjänar vid 22 infanteriregementet 2 division 5 sektion, och jag kanske genom er kan få höra litet hur han har det. Eder Richet."

— Det brevet hade jag lärt mig utantill, ifall jag måste underkasta mig visitation. Men nu gällde det att få dessa rader till honom. Hans

Det senaste Karlfeldt-porträttet.

D:R E. A. KARLFELDT, MÅLAD AF KAIA WIDEGREN. Porträttet kommer att utställas tillsammans med andra nyare och äldre alster af fru Widegrens produktion i Gummesons konsthandel, Strandvägen 17, där fru W. öppnar sin första separatutställning den 30 april.

åkdon brukade hvarannan dag komma till Abville, och då hålla utanför staden i den så kallade automobilparken.

— Gå dit själf var icke att tänka på! En kvinna kan icke tala offentligt vid en militär så nära fronten utan att bli missänkt och utfrågad... Vid tio-tiden gick jag ner på gatan och fick där se en liten gosse, som jag frågade om han icke ville gå ett ärende för mig. Det ville han. Han var en liten spjufver och förstod genast att han skulle gå finurligt till väga. Jag gaf honom då en biljett till en annan af Jacques kamrater, som låg i kasernen i själfva Abville och som också var invigd i komplotten. Denne bad jag träffa mig i kyrkan, när han fick ledigt. — I den mörka kyrkan skulle ingen gifva akt på, att jag talade vid en militär... Men du kan tro att jag fick sitta där både länge och väl. Jag hörde både högmässan och två långa mässor. — Min bikfar skall bli belåten, när han får höra hur kyrksam jag blifvit!

— Marie-Thérèse då!

— Medan jag låg där och stirrade på en kornblå Helig Jungfru kom Périer — som jag icke kände — och föll på knä bredvid mig, och jag smög till honom biljetten till Guérin.

— Men Marie-Thérèse, om det varit en annan militär?

— O nej, det såg jag. Han styrde kurs direkt på mig. Och jag var inte svår att se. Den enda klädda människan i hela kyrkan... Jag menar som såg ut som folk. Så aflägsnade han sig. Och jag gick efter en stund, så glad, att jag träffat honom åtminstone, att jag korsade mig, två gånger vid utgången!

— Och sedan? frågade fru Jeanne, litet missnöjd med värdinnans brist på vördnad för religiösa ting.

— Jo, sedan gick jag hem till familjen, åt litet och satte mig fullt färdig och tittade i reflexions-spegeln efter Guérin.

— Kom han?

— Ja, jag hade icke suttit där mer än en halftimme, när Guérin uppenbarade sig, och jag skyndade ner... Men så fort han fick se mig, gjorde han helt om och vek om hörnet och jag efter förstås! Så styrde han in på en annan gata och gick in på ett ynkligt hotell, där det var full af hästar på gården.

— Och du då?

— Jag efter i hack och häl, men i detsamma jag skulle gå öfver gården, stelnade blodet i mina ådror...

— Du skrämmer mig!

— Jo, så stod där en uppsyningsman med hvit bindel om armen. Men lyckligtvis vände han ryggen emot mig, och jag smet som en vessla uppför en stege till trappa.

— Jag ser dig, du lilla troll.

— Där uppe väntade mig Guérin i en liten krog, full med soldater och underligt kvinnfolk, och där fömde vi i hast ett glas champagne innan affärden. Jag skrattade, när jag såg mig i denna omgifning och tänkte både på pappa och mamma och dig... Du milde tid...

— Vet du hvad...

— Hör nu, Jeanne, och förfasa dig inte. Så rusade vi nerför en annan trappa och stego upp i automobilen, sedan Guérin kastat en militärkrage med kapuschong öfver mig. Och bar det ändligen i väg! Men oupphörligen blefvo vi hejdade af patrull, som fordrade lösen.

— Och hvad var dagen lösen?

— Montenegrol! Det var gräsligt väglag, än körde vi upp på jordknallar, än sjönko vi ner i mjuk lervälling.

— Tittade aldrig någon patrull in i auton?

— Nej då, Jeanne. Jag saft inkrupen som en liten mumie i bortesta hörnet och sade icke ett ord.

— Verkligen?

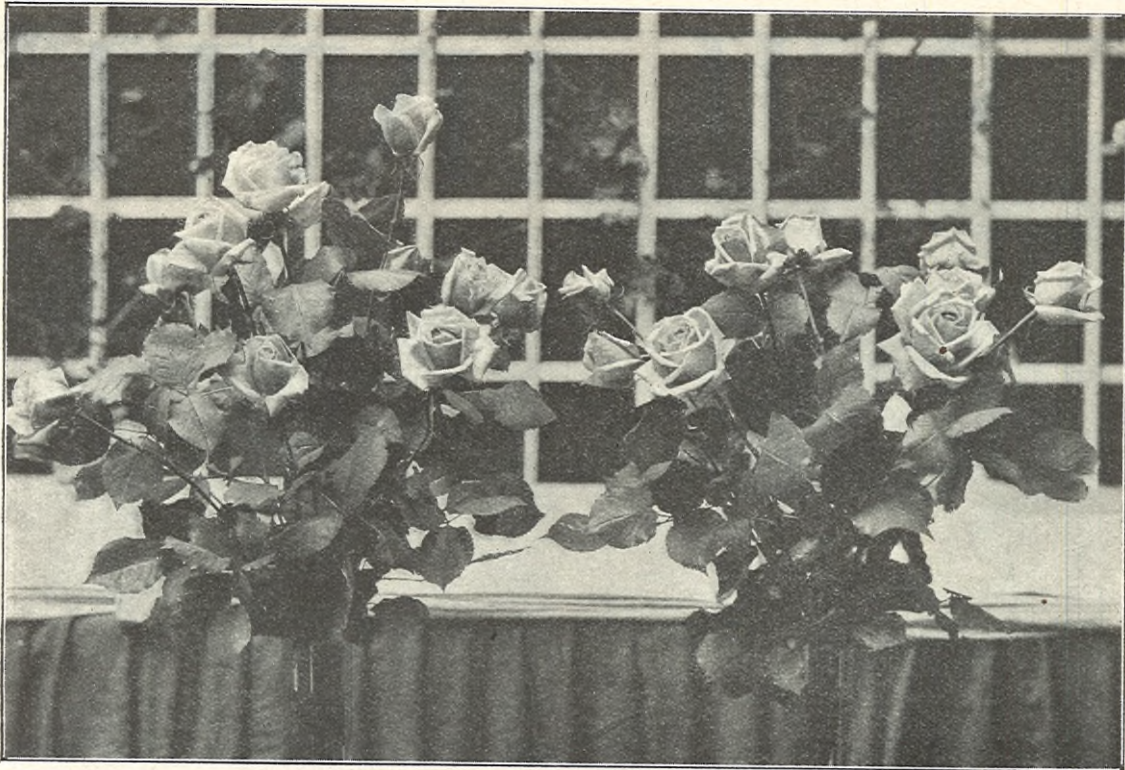
— Vid tretiden på natten kommo vi fram till Hautville. Vi lämnade auton på torget och gingo till fots fram till huset, där Jacques bodde. Han som inte anade min närvaro, sof de rättfärdigas slummer. Så Guérin ropade:

"Riche! Riche! Hvar håller du hus! Din hustru är här..."

Då kom Jacques framrusande och hväste mellan tänderna:

"Skrik inte, din tusan! De kunna höra dig." — I det hela taget kan du inte tänka dig så kraftiga de äro i munnen allesammans. Afven Jacques!

Fru Lepage började skratta vid tanken på den sirlige löjnant Ri-

Stockholms Trädgårdsodlareförenings rosenutställning. Junker J. M. Mock. E. Eriksson, Hesselby villastad, 1:sta pris.

chets förvandling till poilu. Fru Richet fortsatte:

— Guérin sade hastigt farväl och gick tillbaka till auton, och Jacques släppte in mig. Jag var så glad, då jag fick se honom stå där i sin summariska toalet, att jag både grät och skrattade om hvarannat. Sedan smög vi oss in i rummet, tysta som råttor. Men väl inkomna, visste vi inte hvad vi skulle säga hvarandra, så mycket hade vi bägge på hjärtat. Det var ett år sedan... Och det var första gången jag muntligen fick kalla honom pappa. Han såg helt generad ut, tyckte jag, åt denna nya titel. Ack, natten gick allt för fort, och på morgonen klockan sex kom kalfaktorn och knackade. Då kommenderade Jacques: "Soppa för två!" Och vi brusto bägge i gapskratt. Och kalfaktorn med är jag rädd. Han kan gå i döden för Jacques.

— Hur länge stannade du i Hautville?

— En vecka. Lika länge som Jacques' hvilotid.

— Hurudant såg det ut där?

— Bort och kallt och snöigt, och kanonaden hördes på afstånd som ett doft mumlande. Men för resten gick jag aldrig ut, ty det var ju icke värdt, att jag visade mig. Då hade alla de andra officerarna också velat ha besök af sina fruar. Och det hade kommit till överstens öron...

— Men hur gjorde du för att komma tillbaka?

— Ja, Jeanne det var just knuten! Ty jag hade endast passersedel till Abville. Men, du vet, min svärfar känner hela världen. Så när vi gingo upp till mären för att berätta hela historien och bedja om hans bistånd, så var det ingen annan än en viss herr Landais, svärfars barndomsvän. Han skrattade godt åt det hela, kysste mig på bägge kinderna och sade: "Kära barn! Jag skall visst hjälpa er ur knipan. Det gläder mig, att ni fått vara samman dessa åtta dagar. Hvem vet hvad Försynen kan hafva i beredskap åt er."

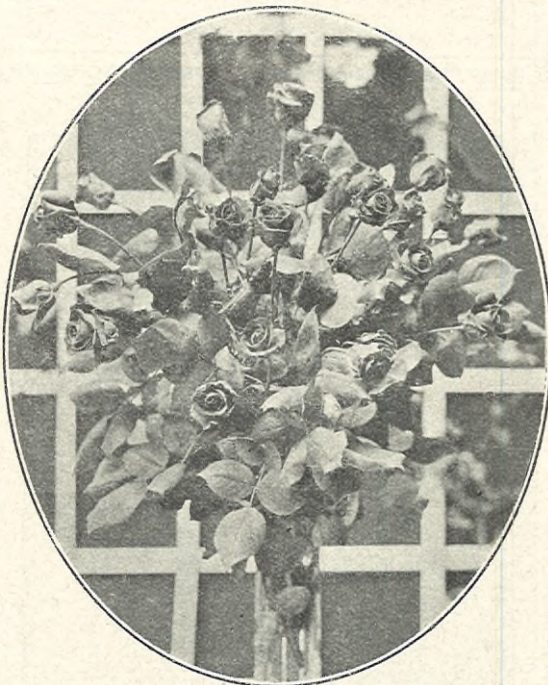
— Ja... allt det där var i går! I dag är jag här. För gentilt som en kurir med tåget direkt från Hautville till Paris. Och i kvällsmörkret vågade Jacques följa mig ner till station. Ja, han sprang till och med en lång bit efter tåget för att se mig i det längsta...

— Gråt nu inte, Marie-Thérèse, sade den äldre väninnan, när stora tårar gled ner mellan de långa, mörka ögonfransarna. Tänk på Lillan. Hvad sade Jacques om hennes porträtt?

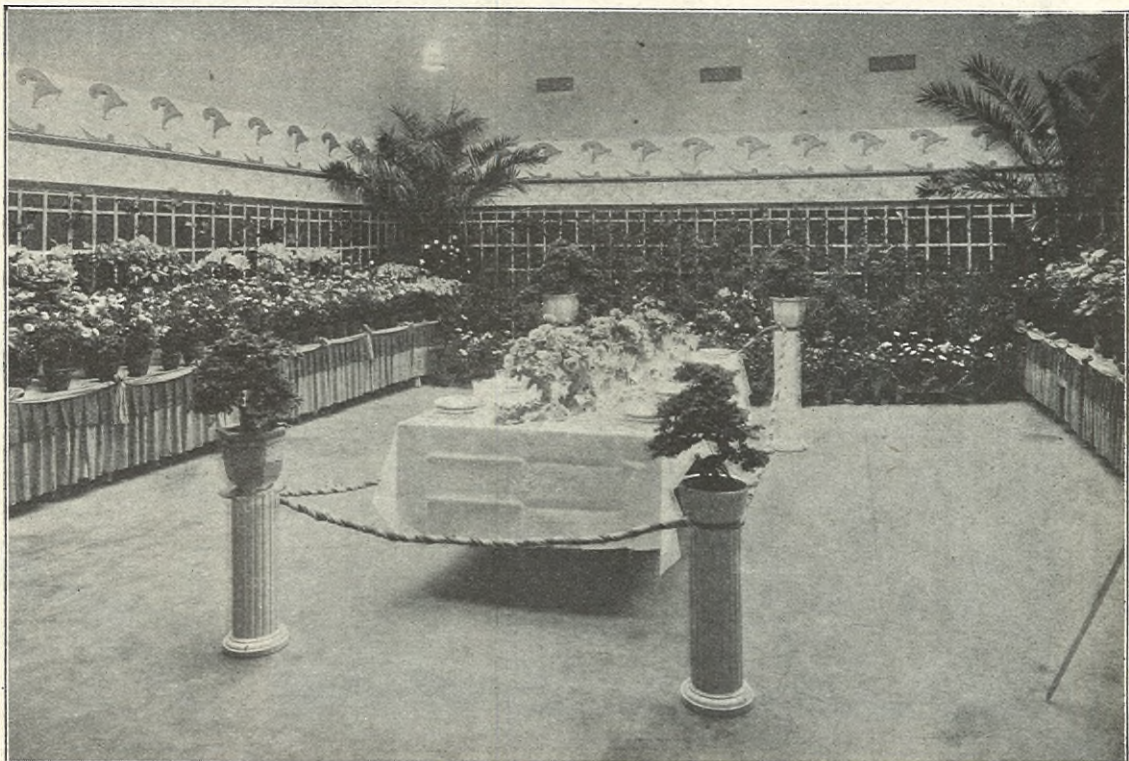
— Jo, det var det enda molnet på min resa. Jacques tyckte hon var mycket söt men för utstyrd. Har man hört något sådant! Och att han tyckte det varit roligare om det varit en pojke...

— Hvad svarade du då, min vän?

— Att Lillan var gudomlig. Det medgaf han förstas också, men vet du hvad han vidare sade, frågade lilla fru Richet med ett strålande leende.

Richmond från E. J. Andersson, Tungelsta.

Bordsdekoration från Nordiska Kompaniet. E. Holmén foto.

— Nej?

— Att han hoppades få permission, innan pojken blir elfva månader gammal.

De bägge väninnorna brusto i skratt, och fru Richet reste sig.

Nej, nu måste jag verkligen gå, Jeanne. Klockan är nära sju och er gata svart som en ugn.

— Adjö, min älskling, kom snart igen.

Adjö!

ANNA LEVERTIN.

“Svart och hvitt.”

GRAFISKA FORENINGENS, SVART OCH hvitt, utställning hos Varia vid Arsenalgatan anbefalles på det bästa hos allt konstintresserad folk. Grafik börjar bli mer och mer modernt — kanske därför att den modernaste målarkonsten är för tillkrånglad eller för primitiv, hur man nu vill kalla det. I alla händelser ge åtskilligt af dessa grafika ett förfriskande intryck af distinkt naturuppfattning och otvungen skaparglädje. Se till exempel på Gustaf Magnussons tornåtsgravyr "Pelle spelar" och "Profil" — hvilken finess och säkerhet i utförandet. Eller Yngve Bergs trägravyr "Ofverraskade flickor", där de lätt antydda kroppskonturerna utveckla ett graciöst linjespel, som är utmärkande för denne konstnärs arbeten. Erik Lange har några kraftigt karaktäristiska träsnitt, bland hvilka "Storstök" är en pärla af humor, Bertil Lybeck goda porträtt, etsningar, Torsten Schonberg och E. Johanson-Thors synnerligen präktiga litografier, stadsbilder och landskapsstämningar, mättade af lif och sentiment. Vidare hittas besökaren... men vårt utrymme förbjuder ytterligare ordande. Våra å annan sida i numret meddelade reproduktioner få säga resten.

Manuskript och bref

af redaktionell natur torde alltid adresseras till Redaktionen af Idun, ej till någon särskild medlem af densamma.

"SVART OCH HVITT"

GUSTAF MAGNUSSON: PELLE SPELAR. TORRNÅLSGRAVYR.

GUSTAF MAGNUSSON: PROFIL. TORRNÅLSGRAVYR.

YNGVE BERG: ÖFVERRASKADE FLICKOR. TRÄGRAVYR.

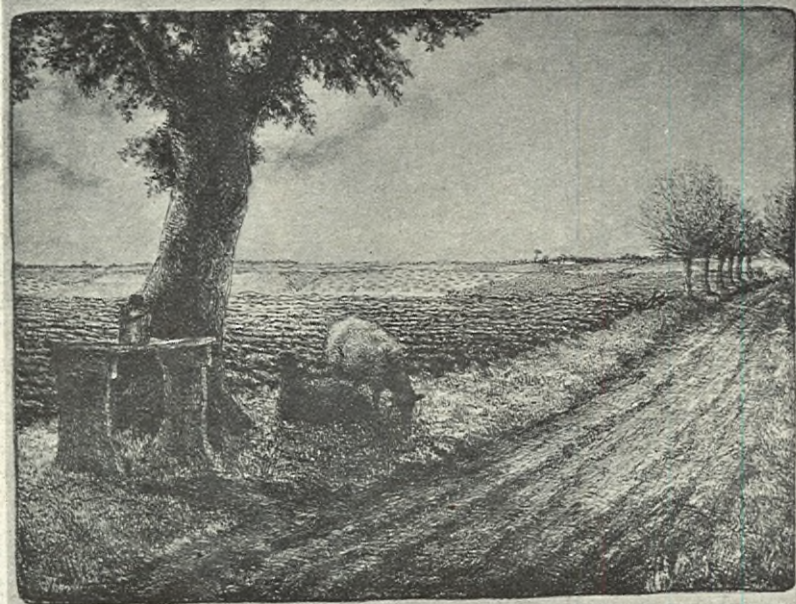
ERIK LANGE: STORSTÖK. ORIGINALTRÄSNITT.

EIGIL SCHWAB: ETSNING.

BERTIL LYBECK: PORTRÄTT. ETSNING.

E. JOHANSON-THOR: VID VÄGEN. LITOGRAFI.

TORSTEN SCHONBERG: GATUSTUDIE. LITOGRAFI.

UNDER INDIENS HIMMEL

Intryck från
en resa
i Tagores
land.

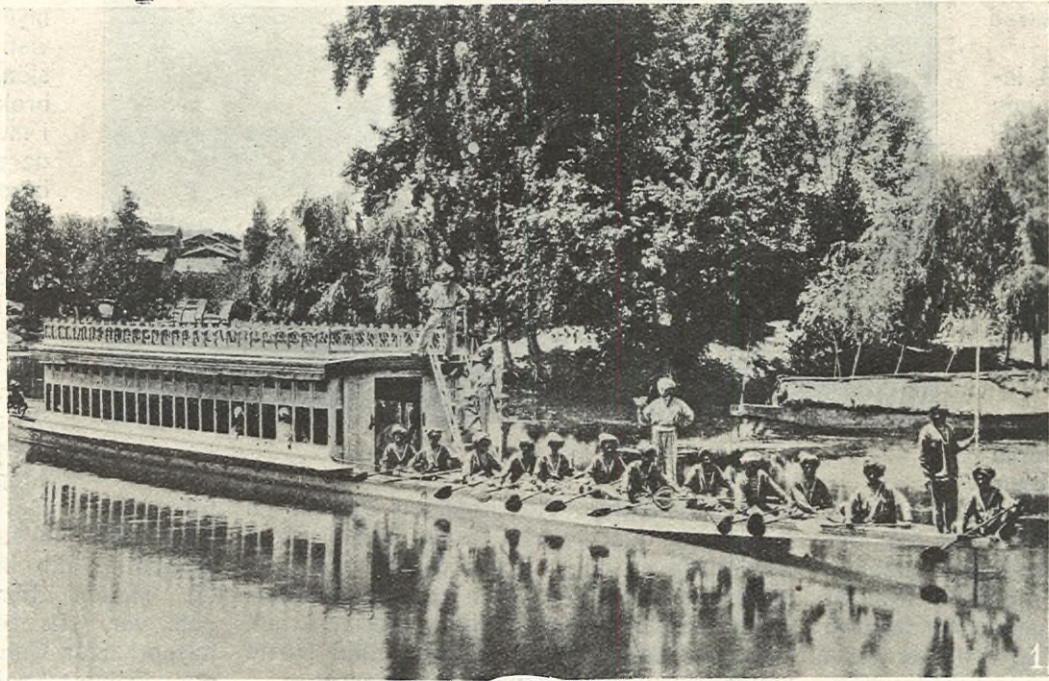
2.

SRINAGAR VAR utgångspunkten för alla våra utflykter, och hvar vi än foro, kommo vi dock alltid tillbaka till detta hufvudkvarter. I vår idylliska villa hvilade vi ut efter det program, som uppgjorts af vår älskvärda värd, för att sedan fortsätta.

Vår (maharajans) husbåt kom en dag för att föra oss till flera af de vackra sjöar, hvarpå Kashmir är så rikt. En husbåt erbjuder det mest bekväma och mest luxuösa sätt att resa. Hvarje båt har vanligtvis ett par salonger med eldstäder, flera sofrum med hvar sitt badrum. Matsalen är oftast ofvanpå taket, och liknar ett växthus med sin rikedom af slingerväxter och blommor. Köket har sin egen båt, i hvilken äfven tjänarne bo och som kommer efteråt, helt nära, för att vara till hands. De vanligaste båtarna ha 8 eller 10 roddare, är båten så stor som vår behöfves dubbelt så många. Men de anstränga sig ej, ty meningen är blott att man helt stilla och behagligt skall glida fram, medan landskapet passeras som taflor, hvilka aflösa hvarandra; och om något extra vackert tju-sar, eller något intressant att bese finnes i närheten, gör man halt.

Vår färd gällde Wularsjön, till hvilken Jhelum-floden för. Här finnes ständig om-

1. Maharajans praktfulla husbåt. 2. Förnäm dam i Kashmir.

Af Fia
Öhman.

V. Genom
Kashmir — und-
rens rike.

växling af små byar med lif och rörelse, vackra grönskande träd, och bakom allt detta snöbergen, som skimra och beständigt byta om färg och alltid dominera landskapet.

Ibland frestades man att gå i land och klättra upp för slutningarne för att

få en överblick af landskapet, och detta var lönande. Vid ett dylikt tillfälle kommo vi till en muhammedansk moské, hvilken var en pilgrimsplats, ty i dess närhet fanns en flera meter djup håla, där en helig man tillbringade hela sitt lif, mediterande och tillbedjande Gud.

De som vallfärda dit, anropande Allah, anses komma i besittning af stor nåd.

Under natten låg båten alltid förtöjd, och man kunde då i lugn beundra naturens stillhet, och mången natt tillbringade vi på båtackverandan, försjunkna i det sublimes skådespelet af stjärnhimmelen och mån-skenet.

Wularsjön var i motsats till Dalsjön, där de omgifvande bergen hade en blåviolett ton, infattad i en ram af snöberg, hvilka stupade ner i vattnet, speglade sig däri med en klarhet, som voro de af is. — Vi foro ut midt på sjön i en liten roddbåt, där man låg på golfvet, som var ordnad med kuddar, och man

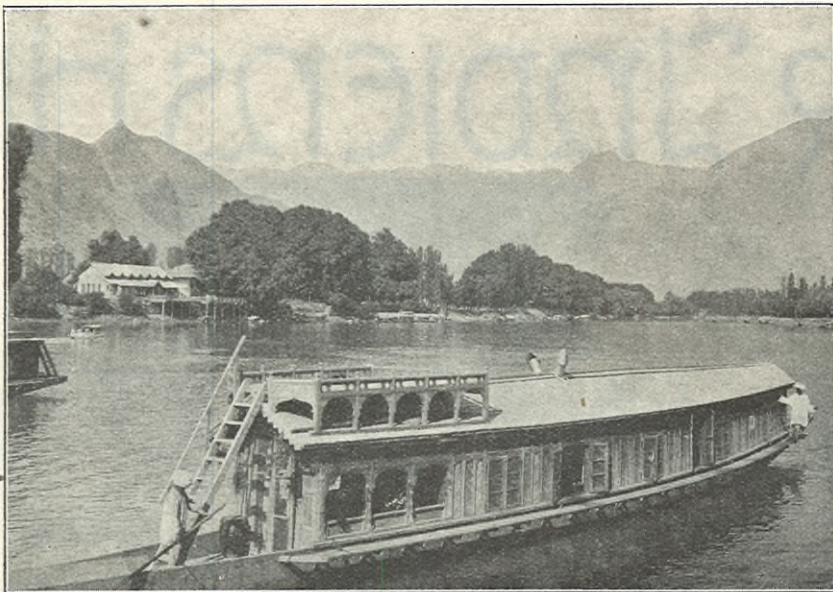
3. Vår karavan på väg till Gulimarg. 4. Ett af våra fält.

befann sig då i jämbredd med vattenytan. Sjön är rik på vattennötter, hvilka ha en delikat smak, malda till mjöl, kunna de användas till bröd. Äfven fisk finns i öfverflöd, och kungsfisken i sin blåa skrud kretsar i luften.

Islambad är en gammal intressant stad, där vi lämnade vår bekväma trefliga husbåt och fortsatte i vagn till Marfands tempel. Detta reser sig på en öppen plats, hvarifrån det syns i sin hela imponerande skönhet. Bakom höja sig snötopparne, och framför dessa, hela sträckan af Pir Paujal samt vid dess fot den leende Kashmir-dalen.

Templet utgör det bästa profvet på hvad som är känt som Kashmir-stil, ehuru det äger någon likhet med den typiska hindusfilen från Gypta-perioden. Det byggdes under Kashmirs mest bemärkta härskare, konung Lalatedilya, som regerade från år 699 till 736 efr. Kr. Då muhammedanerna kommo in i Kashmir, förstörde de detta härliga byggnadsverk, hvars arkitektur kän-

Vår husbåt på floden vid Srinagar.

forsen, som bildar en stor damm, invid hvilken äro byggda två paviljonger, förenade genom en hög bågformig bro. Tusentals ljufliga växter kanta gångarne, bland andra krusmyntan, som här har sitt hemvist. Färgskimrande fåglar sjöngo i träden och massor af brokiga fjärilar flögo omkring i munter dans, sugande saft ur de prunkande blommorna, och öfver allt detta hvälfde sig den djupblå rymden, öfverströdd med sväfvande rosa-skyar.

Hittills hade vi under vår vistelse i Kashmir hållit oss nere i de fäcka dalarne. Nu återstod att komma upp på en verklig höjd, och därigenom på nära håll få se den väldiga toppen "Nauga Parbat", 27,000 fot hög. Det planerades därför en färd till Gulmarg, denna uppfriskande bergplats, dit invånarne i Srinagar fara, då staden blir för varm. Men höst och vår, då Srinagar är en idealisk vistelseort, står Gulmarg snöbetäckt. Efter ett par timmars automobilfärd anlände vi till

voro uppställda. Vid ingången låg på en träställning placerad en aflång sten, hvilken föreställde en gud. Öfver denna syntes en stenkruka, hvarifrån vatten ständigt droppade för att släcka gudens först. En munk höll vakt, hyllande guden, hvilken alltid måste uppvakts af dessa religionens tjänare.

Från detta tempel fortsatte vi till häst, för att bese ännu en af de rykbara trädgårdarne kallad Achibal. Min häst bar en konstmässigt arbetad sadel af rödt kläde, hvilken hängde ned å båda sidor. Oronen täcktes af granna prydnader, och "Sizen", som sprang bredvid för att vara till hands, var en af maharajans utvalda tjänare, synnerligen prydlig att skåda.

Vägen öfverraskade oss genom sin skönhet, ty den omgafs af öfverskådliga violetta mattor, bildade af "Saffransblomman", hvilken här odlas och hvars gula frömjöl afplockas af landets kvinnor för att exporteras öfver hela världen. Vi färdades genom egendomliga byar med sina skickligt snidade trähus, skuggade af blommande och af frukt dignande träd, och i en halfcirkel syntes alltfjämt de ståtliga blåhvita snöbergen.

På ett ställe måste hästarné vada öfver en flod, hvilket de likväl tycktes vana vid, ty utan äfventyr kommo vi öfver på andra stranden, där den berömda Achibals trädgård är anlagd. De väldiga banyanträden bildade en ogenomtränglig löfkupol, under hvilken vi skredo fram, beskådande den af rik blomsterprakt lysande trädgården. Luften var doftmättad och uppfriskades af källornas klara rinnande vatten, och af den väldiga Vernagbrunnen, som sprutar ett juvelgnistrande regn. Utför ett berg störtar

Det planerades därför en färd till Gulmarg, denna uppfriskande bergplats, dit invånarne i Srinagar fara, då staden blir för varm. Men höst och vår, då Srinagar är en idealisk vistelseort, står Gulmarg snöbetäckt. Efter ett par timmars automobilfärd anlände vi till

Indisk bondkvinna i Kashmir.

netecknades af på en gång kraft och smekande behag. Dess skulpturer voro konstverk af hög rang, föreställande scener ur indiska kulturen och mythologien, hvars lämningar väcka odelad beundran. Ej långt därifrån fanns ett annat tempel af naivare art. Inne i ett berg syntes en djup håla, där flera hinduiska gudar, i form af stora stenblock,

Indisk bonde i Kaschmir.

Tangmarg, där vi gjorde halt vid maharajans jakthydda, och intogo lunch. Redan här låg snö på marken, och för att undvika svårigheter vid uppstigandet, blefvo vi damer burna i dandy, ett slags bärstol. Man saft väl omstoppad med fällar och dylikt och öfver hufvudet fanns uppspänd en sufflett. För öfrigt liknar en dandy mest en rensläde.

Stenen, som betraktas som en gud och vaktas af en präst. Hinduisk kvinna. Båtkvinna med indisk åra. Gulmarg i snö.

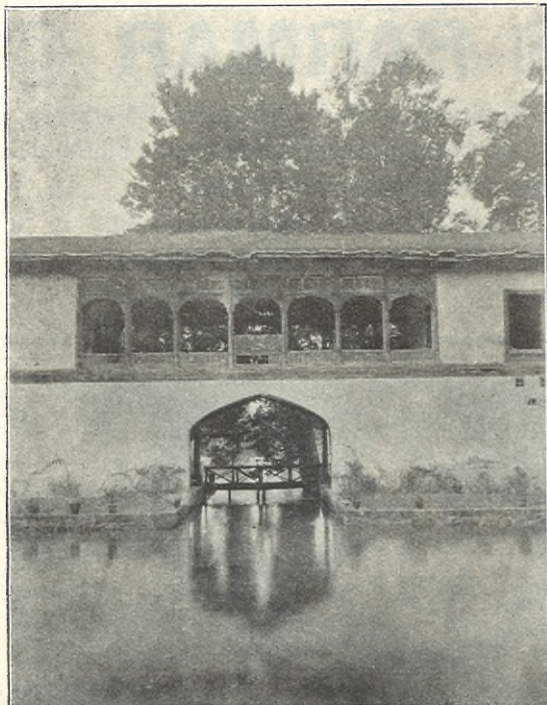
Herrarne färdades till häst. Ju längre upp man kom, dess djupare blef snön. Både våra bärare och hästarne måste ha känt det ganska kallt, då de klevo ner i drivvorna ända till knäna. För att värma händerna hade medtagits de för Kashmir säregna korgarne, hvilka fyllas med kol och värma händerna förträffligt, då man griper om dem. Kvinnorna sägas bära dem under sina stora rockar, men det har hänt att kolen varit för het och att de därigenom fått svåra brännskador på kroppen. Vägen upp var lik en svensk skog med de resliga mörka granarna, dignande under sin tunga snöbörda. Men såg man ut mellan grenarne, märktes genom det storslagna i landskapet att vi befunno oss i alregionerna. Väl uppkomna på toppen hade vi den mest vidsträckt storartade utsikt. Man blickade ned på en rikedom af skogar, på dalar, korsade af strömmar och kanaler samt öfverströdda med byar och betäckta med smaragdgröna risfält, på floden Jhelum, slingrande sig in i Wularsjön — på snökedjan på andra sidan dalen och — slutligen bakom denna — Nauga Parbat — höjande sig ensam, i strålände klarhet öfver alla andra bergstoppar, i oändlig renhet och hvila — som tillhörde den en värld för sig själf.

Byn Gulmarg är en pittoresk liten plats. Husen äro mestadels byggda af ohyflade trädstammar, granar omge husen samt små trädgårdar, där stockrosor spirade upp t. o. m. i snön; äfven fanns här sportplatser för tennis, golf, polo, krocket m. m., hvilka spel idkas under sommaren. En klubb med alla dess resurser står äfven till buds.

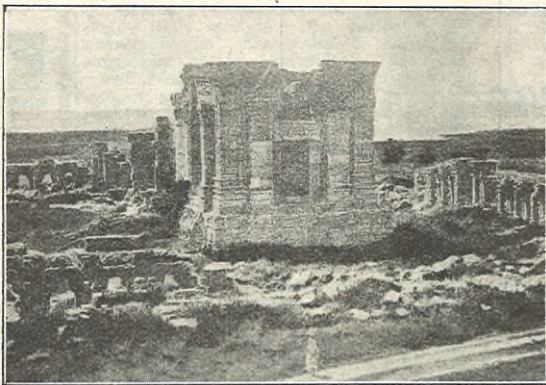
På återvägen föll snön i fåta flingor och det var behagligt att mot kvällen åter befinna sig i den bekväma villan och tänka tillbaka på alla de skönhetsintryck vi fått motåta.

Folket i Kashmir är mycket kraftigt och storväxt. De hafva ej den mörka hy, som man annars ser i Indien, utan likna mer den judiska typen. Kvinnorna äro ovanligt vackra med regelbundna drag, blixtrande mörka ögon och markerade ögonbryn. Både de och männen hafva ståtlig hållning och spänstig gång.

De hinduiska kvinnorna bära ej någon klädsam dräkt, utan en klumpig rock, hvilken vidgar sig nedåt. Den är vanligtvis i brungrön eller mörkröd färg, vackert broderad kring halsen. På hufvudet bära de ett dok, men ansiktet är fritt, medan de där-

Archibad trädgård och paviljong.

Ruiner af Martand-templet.

emot bära smycken i öronen och kring hals och armar. Den muhammedanska kvinnan är fullkomligt betäckt med ett dok, hvilket faller rynkadt uppifrån hufvudet rundt om hela kroppen. Man ser således intet af ansiktet, hvilket måste hållas dolt, isynnerhet för männens blickar. Då vi en gång mötte en muhammedansk kvinna, gick jag fram till henne för att undersöka huruvida man kunde se genom doket. Det visade sig vara ganska genomskinligt, så att bärarinnan kunde urskilja de yttre föremålen.

I offertid.

Af GUSTAF ULLMAN.

I MÖRKA JORDENATTERS TYNGSTA
timmar
en himmelsk stjärnglans allra renast
glimmar
och ger sitt rika flöde åt en hvar
med blick och anda för dess maning
klar.

Väl är det lätt att under mörka tider,
då hoppet fryser, hjärtat såradt kvider,
förgäta lifvets och förtröstans bud
och modlös lyssna blott till sorgens
ljud.

Men för oss alla rymdens facklor
tändas.
Den längsta natt, det tyngsta kval skall
ändas.
En ärlig vilja kommer ej på skam,
men når en gång till bästa målet fram.

Det gäller blott, att, ljus i håg och ande,
för ljuset strida uti mörko lande
och följa glad och ödmjuk Lifvets lag
i tillförsikt om rättens segerdag. —

Folket är flitigt och arbetarne skickliga; det som gjort Kashmir känt utöfver hela världen är den beryktade kahsmirschalen. Invånarne i byarne uppe i bergen hålla sig med ett stort antal får. Deras dun, som befinner sig under den långa ullen, användes till de fina schalarna, hvilka, om de äro af den rätta sorten, sägas kunna dragas genom en vigselring. Den första af dessa schalar som nådde Europa var den Napoleon medtog till kejsarinnan Josefina från sitt uppehåll i Egypten.

Vi fingo tillfälle att se huru dessa schalar broderades, ty en dag öfverraskades vi af att finna åtta af de skickligaste schalbrodö-

erna väl installerade på vår veranda, utförande sitt konstnärliga arbete. Maharajan hade arrangerat uppvisning, för att vi skulle få en inblick i denna industri. Med den finaste ylletråd efter blott svagt upptecknade mönster fullgjorde de med osynliga stygn det mest förhjusande arbete, harmoniskt såväl i färg som form. Nu mera äro ju dessa schalar ej moderna, men då så var fallet, på 1870-talet, säges det att 30,000 personer voro sysselsatta med detta arbete och att exportsumman gick till en kvarts miljon p. sterling årligen.

Många andra alster förfärdigas i Kashmir, hvilka förevisades och utbjödos af arbetarne, som äfven äro affärsmän. De förvandlade ibland en del af vår trädgård till en glad marknad, utbredande de olika föremålen på marken, utbudande och själfva nedprutande dem till de lägsta priser. Man såg likaledes de mest fulländade träarbeten med motiv från naturen, skickligt utskurna.

Silkesodlingen är mycket blomstrande i Kashmir och dalarne äro öfverfulla med frodiga mullbärsträd. Sedan byfolket utkläckt silkesmaskarnas ägg, föda de masken på mullbärsbladen, och då de äro färdiga, sälja de dem till Srinagars silkesfabrik, hvilken är en af de största i världen. — Mattindustrin är äfven storartad. Vi gjorde ett besök i det största väfveriet, hvilket var mycket primitivt till utseende och anordning, men arbetet var öfverraskande. I öppna låga skjul sutto flera hundra väfvere, hvilka alla voro helt unga pojkar. Vid hvarje väfstol stod en så kallad hufvudman, hvilken dikterade de ganska otydliga mönstren och de olika färgerna i en sjungande ton, hvarefter de kvicka fingrarne knöto de små ylle- eller silkesändarne.

Hvarje arbetare fick i dagspenning omkring 40 öre — medan en yllematta af 5 m. längd kom på ett par tusen kronor och en silkesmatta af samma proportion på 15 eller 20 tusen kronor. I Europa betinga de ofta mer än dubbla priset.

Bland de produkter, som finnas i Kashmir och som exporteras därifrån äro de härligaste frukter af alla slag samt valnöts- och olivolja. På fälten växa många sädesarter, i bergen finnas koppar och silfver, i floderna safirer, och skogar, hvilka bestå af cedrar, granar, deodarer och chenaer, lämna virke till export och till det egna behofvet.

Vår bagagevagn, då vi lämnade Kashmir.

Till
Våren o. Sommaren
- 1916 -

Vår nya **KATALOG** nu utkommen
och sändes på begäran kostnadsfritt.

Största tänkbara urval af moderna
Promenaddräkter — Kappor — Rockar
Regnkappor — Promenadkjolar — Blusar
Klädningsar — Underkjolar — Morgonrockar

OBS! Bästa sätt att ekiperas sig bekvämt, stilfullt och billigt.
För Linneutstyrsrar. Garnityr och Sybehör: *Begär Specialkatalog*

AUG. MAGNUSSON
STOCKHOLM
46 & 48 VESTERLÄNGGATAN 46 & 48

**ETT DAGLIGT
BRUK AF**
Svalöfs Kornflingor rekommenderas hvarje hushåll.

NYA WERMLANDS-TIDNINGEN
Grundl. 1850 Karlstad Grundl. 1852
är Värmlands största och äldsta tidning

**GAHNS
Farena-crème.**
En kund skriver därom:
»Farena Hafre-crèmen var så ypperlig att vi kunna lämna Er de allra vackraste intyg som vi rimligtvis kunna åstadkomma i ord. Den står långt före allt annat, som vi begagnat.»
Henrik Gahns Aktiebolag, Uppsala.
Kungl. Hofleverantör.

ten, och ingnides med en blandning af saltet och pepparn. Till marinaden blandas alla ingredienserna i en stenkruka, köttet nedlägges däri och får ligga 2-3 dagar, hvarunder det vändes 2 ggr om dagen. Det upptages, får rinna af, inklappas i en duk och späckas. En stekgröta upphettas, smöret brynes däri, steken lägges i och brynes väl på alla sidor, spådes med den kokande buljongen och grädden och får steka sakta med tätt slutet lock, tills den är mörk eller omkr. 2 1/2-3 tim., hvarunder den öses flitigt och vändes 3-4 ggr. Garneras med brunt potatis och persilja. Serveras med afredd säs, salader och gurka.

Bouchéer med räkstufning (f. 6 pers.).
Smördeg: 1 hg. mjöl, omkr. 3/4 dcl. vatten, 175 gr. fint smör, 1 ägg-hvita.

Stufning: 3 hg. räkor, 1 kula kräftsmör (10 gr.), 2 msk. mjöl (20 gr.), 2 1/2 dcl. grädde, salt, socker, hvitpeppar (1 äggula).

Beredning: Smördegen beredes på vanligt sätt, se Iduns köksalmanack i nr 9, utkaflas till 3/4 cm. tjocklek, med ett dricksglas uttagas små runda kakor. Hälften af dessa läggs på en plåt, den andra hälften urtages i midten med ett vinglas, så att de blifva som ringar. Kakorna penslas med ägghvita, hvar efter ringarna läggs därpå. Bouchéerna läggs på en plåt tillika med de små locken, och båda delarna penslas ofvanpå med ägghvita, hvilken ej får komma ned öfver sidorna, emedan det hindrar smördegen att höja sig. De gräddas ljusbruna i varm ugn. Den smördeg, som under gräddningen höjt sig i bouchéens midt, tages försiktigt bort, så att det blir rum för fyllningen. De fyllas, medan de äro varma, med stufningen och, om så önskas, läggs locken på. I stället för locken kunna bouchéerna garneras med en räkstjört, en champinjön eller ett ostron, om de fyllas med stufvad fisk. Samma slags fyllning, som användes till krustader, kunna äfven läggas i bouchéer.

Räkorna rensas, läggs i mjölk några tim. innan de skola användas. De hällas därefter i durkslag att väl afrinna. Smör och mjöl fräses 2 min., grädden tillsättes och säsen får koka 5 min., hvarefter räkorna läggs i och stufningen får ett uppkok samt afsmakas. Om så önskas, tillsättes en uppvispad ägggula, och stufningen får sjuda.

Bouchéerna läggs upp på tårt-papper eller på bruten servett och serveras som mellanrätt.

Varm mandelpudding (f. 6 pers.). 50 gr. sötmandel, 4 bittermandlar, 4 ägg, 2 msk. socker (30 gr.), 2 dcl. grädde, 1/2 tsk. finrivet citronskal, 1 tsk. potatismjöl (5 gr.). Till formen: 2 dcl. strösocker (170 gr.), 2 msk. kokande vatten.

Beredning: Smöret smältes i en smord, något varm stekpanna, spådes med det kokande vattnet, och härmed beklädes en slät hälform. Mandeln skällas, torkas i ugnen och drives genom mandelkvarn. Aggullor och socker röras i en kastrull 1/4 tim. Grädden kokas upp och hälls på äggen under stark vispning, hvarefter krämen får sjuda öfver elden. Kastrullen aflyftes, och vispningen fortsättes, tills krämen är kall. Då tillsätts mandeln, citronskalet och mjölet. Sist nedskäras de till hårdt skum slagna ägg-hvitorna. Massan hälls i den beklädda formen och gräddas i vattenbad i ugn omkr. 3/4 tim. Puddingen uppstjälpes efter 10 min. och serveras varm med vanilj- eller citronsäs, om så önskas.

Fin vaniljsäs (f. 6 pers.). 1 stång vanilj, 1 dcl. vatten, 4 äggulor, 50 gr. strösocker, 4 dcl. tjock grädde.

Beredning: Vaniljen lägges i en kastrull, vattnet tillsättes, locket lägges på och vaniljen får sakta koka, tills vattnet är nästan inkokat. Äggulorna och sockret lägges i ett fat och vispas 20 min. Grädden slås i kastrullen, får koka upp, vaniljstängens borttages och grädden hälls på äggen under stark vispning. Säsen får därefter sjuda öfver elden under fortsatt vispning, tills den är tjock och pösig; hälls och vispas, tills den är kall.

Svamppudding (f. 6 pers.). 1 lit. svamp (Karl Johans, kantareller eller blandad svamp), 3 kuvertbröd (150 gr.), 5 dcl. mjölk, 3 msk. smör (60 gr.), 1/2 portug. lök, 1 msk. hackad persilja, 3 ägg, salt, närsalt.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Svampen hackas ganska fint och fräses tillsammans med den hackade löken i smöret, tills det är klart. Den klämms då upp med sked ur smöret. Håri brynes sedan brödet, hvilket förut uppmjukats i mjölken och urkramats. Detta blandas härefter med den frästa svampen, löken, den hackade persiljan och äggulorna samt smaksättes med salt och närsalt. Sist iblandas de till hårdt skum slagna ägg-hvitorna. Massan fylls i en smord och brödbeströdd puddingform och gräddas i vattenbad i ugn

FERROL
är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande af alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lätsmäll fördrages det af den ömålrigaste mage. Vid blodbrist och svaghet af största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet lages af såväl barn som vuxna.
Tillverkas af
APOTEKET VASENS DRUG-HANDELS LABORATORIUM, STOCKHOLM.
Originalflaskor om 500 gram, Pris Kronor 2.—
BILLIGT! - Finnes å alla apotek - BILLIGT!

Vid emaljmalning af husgerådssaker af trä, bleck, korgarbeten, blomkrukor m. m., bör alltid den bästa emalj-färgen användas. Ingen kan i hållbarhet och brillant utseende mäta sig med **China-lack**. Arsenikfri enligt nya giftstadgan.
Erhålls hos alla färghandlare. Fabrikanten: **Dorch, Bäcksin & Cos A.-B., Göteborg och Stockholm**

**EXTRÖMS
JÄSTMJÖL**
**EXTRÖMS
VANILJSÖCKER**

Mellin's Food
är bästa kraftnärning för svaga, klenna barn i alla åldrar.
Förordas af läkare.
Köpes i apotek, speciell- & drogaffärer.
När som helst kan man äta
ÖREBRO KEX,
men till frukostbordet är den **oumbärlig.**

Bästa Garderobs-Klosetter
ÖREBRO KLOSETTFABRIK, Örebro

PÄRMAR
till IDUNS årgångar 1913, 1914 och 1915 erhållas, mot likvid i postanvisning eller postförskott, till följ. priser:
Röd pärm, med guldtryck, till "Idun". . . . Kr. 1: 50
Röd eller grön pärm till "Iduns Romanbibl." " 0: 50
Röd eller grön pärm till "Iduns Hjälpreda" " 0: 50
För inbindning af äldre årgångar tillhandahållas äfven Idun-pärmar utan årtal till samma pris, Kr. 1,50.

Lukulin
TANDCRÈME & MUNVATTEN
Bevarar tänderna friska och vackra

INGER SYMASKINER
VÄRLDSBERÖMDA
Obs!
VARUMÄRKET
"FYRTORNETS"
Svenska

Sardiner i finaste
Olivolja och Tomatsås
för Smörgåsbordet.

MUSIK-INSTRUMENT
Endast prima och väl justerade: Gitarrer, mandoliner, gitarmandoliner, gitarrutor, violiner, violonceller, cittror, konsertinor, dragspel, flöjter, klarinetter, mässingsinstrument, sextetter af förstklassig böhmisk tillverkning, svensk modell, till 355 och 490 kr. sextett pr extra kontant, trummor, fodral, strängar och öfriga tillbehör. Triumfphoner (talapparater) och ljudskivor med frälsningsarmestycken. Orglar och pianon från främsta fabriker. Hög rabatt vid extra kontant köp af orglar och pianon.

Frälsningsarméns berömda
TEER och KAKAO
Frälsningsarméns utmärkt tekniska fabriker
DENTOL, förstklassigt antiseptiskt munvatten och dito tandpasta.
ARMÉ-TVÅL, antiseptisk toalettvål.
VIOLA IDEAL, finaste toalettvål.
PUTSPULVER och PUTSKRÄM. Bästa rengöringsmedel för metaller.
Erhålls vid eller genom hvarje Frälsningsarmékår, hos många hrr handlande eller direkt från
Frälsningsarméns Handelsdepartement,
Östermalmsgatan 24 o. 26, Stockholm 5.
Telefoner Riks 8581 Allm. 6372
Filial: S. Allégat. 9, Göteborg. Rikst. 7376.
Rikt illustrerad varukatalog, innehållande fullständiga varu- och prisuppgifter, sändes på begäran gratis och franko.

KÖKSALMANACK
Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 30 APRIL—6 MAJ 1916.
SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; biff af svinfilé med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Får som vildt med brunt potatis, salader och gurka; bouchéer med räkstufning; varm mandelpudding med vaniljsäs.
MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; sillgratin; kaffe eller te. Middag: Kokt fläskkorf med stufvade turska bönor; rika riddare.
TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; grahamsvälling med frukt-kompott; potatisplättar med lingonsylt. Middag (vegetarisk): Svamppudding med tomatsås och haricots-verts; Eskilstunasoppa med kubbar.
ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt skinka med ägggröra; mjölk; kaffe eller te. Middag: Vegetarisk jordärtskockspuré med rostadt bröd; ugnstekt sik med presad potatis.

TORS DAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; gratinerad fisksnäcka (rester från onsdag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Arter med fläsk; ugnspannkaka med sylt.
FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt färsk strömming med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Fläskkotletter med potatis; biskvippudding.
LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; stekt bräckkorf med äggstanning; kaffe eller te. Middag: Laxpudding med risgryn och smält smör; mondaminkram med mjölk.
RECEPT:
Får som vildt (f. 6-8 pers.). 2 kg. färstek (kylen) eller sadel, 1 msk. salt (15 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar, 1 1/2 hg. späck.
Marinad: 2 dcl. hvitt eller rött vin, 2 dcl. ättika, 2 dcl. vatten, 2 rödlökar, i klyftor, 1/2 selleri, i tärningar, 2 lagerblad, 1 tsk. hela nejlikor, 2 tsk. groft stötta enbär. Till stekning: 4 msk. smör (80 gr.), 3 dcl. buljong, 5 dcl. grädde.
Beredning: Köttet, som bör hafva hängt så att det är mörkt, bultas med en fuktig klubba, torkas med en duk, urvriden i hett vat-

PHOSPHO-ENERGON-PILLER
FÖRORDAS AV LÄKARE
»vid allmän svaghet, nervositet, öfveranstrengning och sömnlöshet.«
SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

Agra
Yoghurt-Margarin

SYDSVENSKA KREDIT AKTIEBOLAGET,
Drottninggatan 4,
utfärdar resekreditiv, betalbara på de flesta europeiska och utomeuropeiska bankplatser, ombesörjer telegrafremissor till in- och utlandet.
Fondafdelning. Notariatafdelning. Kassafack.

SVAR

»Förtvildad prenumerant» rådes att försöka nedanstående enkla medel mot sömnlöshet föreskrivet af en engelsk läkare och pröfvadt af undertecknad, som funnit det välgörande.

Man söker först att medelst sträckning i ryggslaget samtidigt nå sängens öfre och nedre ända. Denna kroppsrörelse sätter en hel del muskler i gång, som under dagens lopp icke äro i verksamhet. Sedan lyfter man huvudet omkring en tum och samtidigt andas djupare och långsammare. Efter tio å tjugua gånger blir huvudet så tungt att man icke kan hålla upp det längre. Inträder icke sömnen, så lyfter man den högra foten jämte sängtacket en eller par tum allt under det man fortsätter att sträcka kroppen åt sängens båda ändar och räknar inandningarna. Inträder sömnen fortfarande icke, så upprepar man samma rörelse med vänstra foten ända tills trötthet inställer sig och därefter sömn. Om ej något speciellt ondt plågar er och förtar sömnen, så försök detta enkla medel råder Erfaren och deltagande.

Om eder sömnlöshet är orsakad af sjukdom eller af någon yttre anledning, torde det vara svårt att häfva den, om ej anledningen kan aflägnas. En tids vila från arbetet, luftombyte, skogs- eller fjällluft, är ju synnerligen välgörande för uppljuna nerver.

Tag strax innan ni lägger er på aftonen en kort, lugn promenad cirka 15 min., därefter ett par minuters andnings-gymnastik vid öppet fönster. Ett ljumt bad 34 å 35 grader utan borstning en 3 å 4 min. brukar verka lugnande och sömngivande. Kan ett bad ej ordnas i hemmet, så tag ett hett fobad. Försök med en halvå pilnsner på kvällen eller tag ett par teskedar honung och en kopp varm mjölk. Dieten på kvällen mycket lätt. Kaffe och te undvikas. Vaknar ni på natten och känner det svårt att somna om, försök med en huvudrullning. Gifves ju bäst af annan person, men ni kan också taga den själf. Ni sätter er upp i sängen, böjer huvudet framåt, så långt det går, hvarefter det rullas 3-5 hvar åt vänster, lika många hvar åt höger. Upprepas, tills ni känner er trött och sömning. Så skulle jag vilja råda er att därefter en tid taga något svagt narkotiskt medel, tills ni kommer i gång att sova. Tag bromatium, som fås på apoteket utan recept. Det är mycket oskyldigt, och ni kan lugnt hålla på därmed en tid. Sluta ej, om det ej hjälper strax. Tag 1 gr. vid 3-tiden på e. m. och 1 gr. kl. 8 på aftonen. Haf tålmod och uttålighet samt förtroende för de medel, ni använder. Syster Maja.

N:r 64. T. ex. Bukowskis konsthandel, Stockholm.

N:r 65. Är ni sykkunnig, så skaffa er mönster till barnklädnader och förkläden! Mer än en mor skall bli glad af den tjänst ni kan göra henne genom att sy en examensklädning åt hennes skoltös. Och då en symaskin ju alltid brukar finnas i hemmet, blir det ingen eller liten omkostnad. Är ni bosatt i ett samhälle, där trädgårdsmästare och konditor saknas, så kan ni genom att under vintern draga upp hyacinter, narcisser, tulpaner m. m. eller genom att specialisera er på att göra goda tårtor skaffa er en både angenäm och inbringande sysselsättning, ty en kaka eller en blomma vill man ha till både den och den högtidsdagen, och tar ni emot beställningar, hittar man er alltid.

N:r 66. Tärnorna bestämma sig för ett visst slags buket, som anskaffas af marskalkarna i samråd, så att de beställas på samma ställe och blifva alldeles lika. På samma sätt anskaffa tärnorna marskalkarnas myrtenkransar. Vid vigsel i resdräkt bär brudgummen redingote och bruden promenaddräkt. Officersfru.

N:r 67. Vänta ej för mycket af den starka karaktären, den har vunnit seger åt någon, men för många har det blifvit nederlag. Men har ni tålamod, förstånd och kärlek, så skall ni säkert understödja karaktären och allt få en lycklig utgång. Låt ej ett eller några återfall skrämja er eller nedslå ert mod! Det blir er sak, att så mycket som möjligt förekomma ännu ett. Bortse ej från något, som kan aflägsna fröstelsen! Minns, att t. o. m. dieten har sin betydelse (vegetarisk diet anses motverka spritbegär). Försök att väcka hans intresse för nöjen och förstroelser, där spriten ej hör hemma.

Om ni har tillfälle därtill, så gör honom bekant med trefliga och intelligenta personer, som helt undvika spriten! Och till sist, om trots alla era bemödanden ett återfall inträffar, så tag det förståndigt! Tala med honom förståndigt och kärleksfullt, sedan ruset är borta. Bäst vore naturligtvis att ni kunde få ert hem på en främmande trakt, där inga gamla lockelser låge på lur.

N:r 68. Själf har jag en sommar bott i Hofde fäbodstuga i Jämtland. Läget är förtjusande vid en liten sjö i Oviksfjällen ej långt från Bydalens turisthotell. Från Ostersund far man med ångbåt till Hallen, där skjuts möter från Bydalens hotell. Från Bydalen gör en motorbåt dagligen flera turer uppåt Högmjök och smör får man ju på fäboden. I Bydalen kan man få köpa en del matvaror, men specier torde lämpligast medföras från Ostersund. Fröken M. Bertilsson, Bydalen, är nog vänlig att ge er anvisning angående förhyrandet av stuga. Jag önskar er en glad och angenäm vistelse där. Syster Maja.

N:r 69. Ingnid edra spruckna läppar med följande salva: Glycerin 60 gr., stärkelse 4 gr., lavendelolja 4 gr., kokas under ständig omrörning 1/2 tim. Använd dessutom flitigt cerat. Ingnid läpparna därmed åtminstone en gång i timman. Syster Maja.

N:r 70. Recept på aseptin: Till 1 liter kokande vatten tagas 40 gr. Acidum boricum, 20 gr. glycerin, 10 dr. Aetheroleum Menthae piperitae. Syster Maja.

N:r 71. Här nedan följer en bra, bepröfvad beskrifning på äppelvin från Adelnäs konserveringskurs sommarens 1906. Dåvarande föreståndaren därstädes kand. Dae demonstrerade vinet, som vi allesammans funno charmant.

APPLEVIN. Beredning: Äpplena krossas mycket väl. Man behöfver inte använda finaste och bästa frukten. En äppelkvarn anskaffas. (Emaljerd köttkvarn kan med fördel användas enligt erfarenhet.) Sedan äpplena krossats får massan stå några dagar, hvarefter saften pressas i stark press. Saften blandas med 10 å 20 % vatten, 10-12 % socker och hälls på damejean att jäsa. Man bör inte ha kärlet för stort, ty då genomgår vinet skadliga förändringar. Icke bör man använda för varmt vatten att lösa sockret uti. Cognac får icke användas ty den tillsatsen hindrar jäsnigen. (Nya träkärl äro alldeles olämpliga att användas, utdragna.) Damejeanen tillsutes med ett säkerhetsrör med två kulor på (fås på apoteket för 50 öre) insatt i en till kärlet passande kork. Litet paraffin, som köpes på apoteket, smältes och strykes öfver korken så att den blir riktigt tät. — Jästen af russin är bra att använda som jäsningsämne. Under jäsnigen är det lämpligt att vinet får stå

— Andas genom näsan natt och dag! Fukta läpparna med tjock gräde eller med den vanliga blandningen af glycerin, sprit och rosen-vatten! Kvist.

— I lagom temperatur 18-20-10-12 gr. Celsius. Jämn temperatur är nödvändig för att vinet ej skall surna. Omtappning af vinet företages då vinet syns ha slutat jäsa men först sedan det klarat. Omtappning sker med glaströr (häfvert). Man kan tillsluta kärlet riktigt innan omtappning företages, om jäsnigen synes lyckad. Efter omtappningen bör det absolut ske, och förvaras kärlet i källaren eller annat lager-rum med möjligen jämn temperatur. Fram på våren isättes åter säkerhetsröret för att efterjäsnig ej skall spränga kärlet. Efterjäsnig bör få försiggå i varma rum. När efterjäsnigen är öfver, tappas vinet på buteljer. För att få mousserande viner tappas man vinet på buteljer innan det är riktigt efterjäst, men man får då behålla botten-satsen. Vid buteljering af vin bör man använda vinkork samt en korkmaskin. Vinflaskorna böra öfverbindas med 3 dm. långa ståltrådsändar och sedan bör man hartsa. Vinet förvaras i rum med icke alltför stark temperaturväxling, liggande liksom saft. Äppelvinet är användbart redan efter några månader. Lilla varendstösen.

— Torka den! Hemtorkad frukt är ej svafvelbehandlad, som de amerikanska ringäpplena. Torkade äpplen hålla sig i evighet och alla är äro int fruktär.

N:r 72. Vänd er till firman Högman & Starck, Stockholm, Bellmansgatan 6. Ni får då alla upplys-

ningar om deras dammsugare Saulus. Dessutom kan ni om ni är bosatt i Stockholm få apparaten demonstrerad i ert hem, en gratis profrengöring och undervisning om dess användning. Jag är själf lycklig ägarinna till en Saulus. Ostermalmsfru.

N:r 73. Vore väl bäst att få honom inackorderad i någon vänlig och förständig familj, där han hade jämnåriga kamrater och tillsammans med dessa kunde få undervisning af lärare, eller som förhållandet så ofta är i prästfamiljer på landet, af hufvadern själf, som ju ofta läser med sina egna barn i de åren. Annonsera. Kvist.

N:r 74. Besök Nils Larsons småbruk Dala per Askaröd eller ok landtbrukar Petterson, Lamhults gård, Lamhult, Småland. Dessa båda utbildade ärligen småbrukare och kan varmt rekommenderas. Skaffa er själf ett småbruk 10-18 tunnland god lermylla. Täckdika och sköt det med tillhjälp af en god kvinnlig vän. Tag ej någon dräng; de äta ut en med sina anspråk på löner och mat. Fordran på, att ni skall lyckas är, att vara frisk och äga ett levande intresse för arbetet, ty det är ej så lätt att sköta jordbruk i dessa dagar. Kvinnlig landtbrukare.

N:r 75. För små resurser för upptagande och erhållande af egna-hems-lån. Hör er för och försök få hyra något ställe i folkrik trakt. Skaffa er kunder där! Finns sedan

MUSTAD'S VÄXT-MARGARIN

BEGÄR HÖGSTA MÄRKET:

MUSTADS BÄSTA-VÄXT

— Om eder sömnlöshet är orsakad af sjukdom eller af någon yttre anledning, torde det vara svårt att häfva den, om ej anledningen kan aflägnas. En tids vila från arbetet, luftombyte, skogs- eller fjällluft, är ju synnerligen välgörande för uppljuna nerver.

— Torka den! Hemtorkad frukt är ej svafvelbehandlad, som de amerikanska ringäpplena. Torkade äpplen hålla sig i evighet och alla är äro int fruktär.

N:r 72. Vänd er till firman Högman & Starck, Stockholm, Bellmansgatan 6. Ni får då alla upplys-

ningar om deras dammsugare Saulus. Dessutom kan ni om ni är bosatt i Stockholm få apparaten demonstrerad i ert hem, en gratis profrengöring och undervisning om dess användning. Jag är själf lycklig ägarinna till en Saulus. Ostermalmsfru.

N:r 73. Vore väl bäst att få honom inackorderad i någon vänlig och förständig familj, där han hade jämnåriga kamrater och tillsammans med dessa kunde få undervisning af lärare, eller som förhållandet så ofta är i prästfamiljer på landet, af hufvadern själf, som ju ofta läser med sina egna barn i de åren. Annonsera. Kvist.

N:r 74. Besök Nils Larsons småbruk Dala per Askaröd eller ok landtbrukar Petterson, Lamhults gård, Lamhult, Småland. Dessa båda utbildade ärligen småbrukare och kan varmt rekommenderas. Skaffa er själf ett småbruk 10-18 tunnland god lermylla. Täckdika och sköt det med tillhjälp af en god kvinnlig vän. Tag ej någon dräng; de äta ut en med sina anspråk på löner och mat. Fordran på, att ni skall lyckas är, att vara frisk och äga ett levande intresse för arbetet, ty det är ej så lätt att sköta jordbruk i dessa dagar. Kvinnlig landtbrukare.

N:r 75. För små resurser för upptagande och erhållande af egna-hems-lån. Hör er för och försök få hyra något ställe i folkrik trakt. Skaffa er kunder där! Finns sedan

Schweizer's Broderier

direkt från Schweiz, tull- & porto-fritt till bostaden!

Begär redan i dag vår kollektion, innehållande 70 nya modeplanser med broderade mönster, som visa det mest förtjusande utförande af de berömda Schweizer-broderierna, jämte katalog öfver tvättbroderier och andra små artiklar med äkta Schweizer-broderier.

Denna rikhaltiga kollektion sändes franco till påseende mot insändande af ett 20-öres frimärke.

Den innehåller prover på: Blusar och dräkter för damer, unga flickor och barn — af batist, voile, krepp, organetter efter hvilket tillskärningsmönster som helst.

Samtidigt offerera vi vår kollektion af det nyaste i sidentyger till klädnader och blusar: Taffetas, Crêpes, Charmeuse, Gabardine, Eolienne, Faille, Coté, Voile etc. samt Schweizer-batist från kr. 1.50 metern. Synnerligen rikhaltigt urval i svart, vitt och kulört.

Denna kollektion sändes också franco till påseende mot ett 20-öres frimärke.

Schweizer & Co. Luzern, 10 (Schweiz) Schweizer-firma — Schweizer-vara

Slätt, Pärlgärd, Simula, Taffetas, Crêpes, Charmeuse, Gabardine, Eolienne, Faille, Coté, Voile, o.s.v.

Vantar & Strumpor MED Lejon MÄRKET! FÖRSÄLJAS I ALLA VÄLSORTERADE SYBEHÖRS-MANUFAKTUR- & KORTVARUAFFÄRER

omkr. 1 tim. Uppstjälpes och serveras med tomatsås och grönsaker.

Vegetarisk jordärtskockspuré (f. 6 pers.). 1 1/2 lit. jordärtskockor, 1 rotselleri, 1 3/4 lit. vatten, 2 tsk. salt, 3 msk. smör (60 gr.), 4 msk. mjöl (40 gr.), 3 dcl. gräde, salt, socker, hvitpeppar, 2 äggulor.

Beredning: Jordärtskockorna sköljas, skrapas (helst under rinnande vatten), sköljas änyo och få ligga 1 tim. i 1 1/2 lit. vatten, tillsatt med 2 msk. ättika och 2 msk. hvitemjöl för att ej bli mörka. Seleriet skalas, skäres i tärningar och lägges tillsammans med jordärtskockorna. De påsättas i det kalla vattnet, tillsatt med saltet, och få koka, tills de äro fullkomligt mjuka, då de passeras. Två msk. af smöret fräses med mjölet 2 min., purén och grädden spådes på, litet i sänder, och soppan får koka 5 min., hvarefter den afsmakas med kryddorna. Äggulorna vispas upp i soppskålen, resten af smöret illägges och soppan hälls i under vispning. Serveras med rostadt bröd eller ostkrutong.

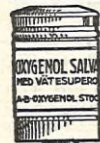
Ungstekt sik (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. fetsik, 1 msk. salt (15 gr.), 3 persiljestjälkar, 1/2 msk. finhackad portug. lök, 3 msk. stötta skorpor, 1/2 ägg, 80 gr. smör, 1 1/2 dcl. franskt vin, 1 1/2 dcl. vatten, 1 dcl. buljong.

Beredning: Fisken fjällas, rensas, sköljes, torkas och ingnides med saltet. Persiljan rensas, sköljes, vrides i en duk, hackas fint och blandas med löken och de stötta skorporna samt, om så önskas, med 1 msk. förvållda och finhackade murklor. Fisken penslas med ägget och beströs på båda sidor med skorpblandningen. En långpanna smörjes med hälften af det kalla smöret på så stor fläck som fisken upptar. Fisken lägges i med ryggen upp och sidorna utvika och resten af smöret lägges i flockar öfvan på den; hälften af vinet och vattnet tillsätts och formen sättes in i varm ugn. Fisken får steka omkr. 20 min., under det den ofta öses öfver och spådes med resten af vinet och vattnet. Den lägges upp på varmt fat, säsen uppkokas med buljongen och afredes, om den är för tunn, med litet hvitemjöl, silas och hälls öfver fisken. Garneras med persilja och räfflade citronskivor och serveras med pressad potatis.

TRE ORD

SASOL

är oumbärligt!

OXYGENOL SALVA

Med vätesuperoxid

Till vårtolletten hör en vacker hy, välvärdadt hår. Händer, tänder och fötter i bästa kondition. Örtbad m. m. En elegant bok med råd och recept säljes så långt förrädet räcker för 1 kr. + porto. Bokläspris 2 kr. Skrif i dag! Fru Anna Nordströms salong för skönhetsvård, Gäfle.

Sommarkatalogen 1916 å Dam-Hattar, Blusar, Klädningar o. Nationaldräkter m. m. är nu utkommen. — Driftiga agenter antagas — Skrif genast till Gustaf Mankell, Göteborg.

Förnämsta vita stängtvål är Äkta Balsamiska Barnängens Aseptintvål OBS. Biörnstämeln!

Extrafint Kärnmjöl LEJONKÄRN TRELLEBORGS ÅNGVÄRNS AKTIEBOLAG YPPERSTA HVITEMJÖL

EN FREJATABLETT lindrar den rejsammaste hosta SÄLJES I ASKAR Å 30 öre, I PÅSAR Å 10 öre

någonstans inom trakten (det brukar alltid finnas) någon liten, kanske fallfärdig stuga med en liten tomt till salu, så blir denna inte så dyr, köp den, sätt den i beboeligt skick, gör täppan till trädgård, odla först sådant, som kostar litet men fort lämnar valuta, ex. jordgubbar. Skaffa litteratur i hönskötsel, försök sedan med litet till att börja med. Utvidga och förbättra sedan efter råd och kraft.

Nr 76. En äldre, bildad dam, vän af landet och gladlynt, som själf önskar dylik verksamhet, som ni reflekterar på, skulle vara villig ingå kompanjonskap. Om ni är hägrad tänka på saken, kunna vi ju korrespondera och möjligen träffas. Svar till »Samarbeta», Linköping p. r.

Nr 77. Tyska köttbullar. Köttbullarna beredas i Tyskland vanligtvis af bara fläskkött (inte fett eller blandadt med helt litet okött). Då de af den köttsoften blifvit tillräckligt saftiga, blandas köttet ej med någon mjölk, utan bara med något skorpor, ägg, peppar och salt. Bullarna trillas för hand och klappas litet flata; sedan stekas de hastigt i smör eller flöttyr.

Königsberger Klopsps i Köttbullar som förestående men något större och inte tillplattade, kokas i följande säs. Smör och mjöl fräsas lätt, utspädes med kokande vatten till simmig säs, afsmakas i följande säs. Smör och mjöl lägges i säsen och efter behof och önskan litet ättika eller bättre citronsaft. Köttbullarna kokas i denna säs just så länge att de äro genomkokta. Innan man serverar de i säsen liggande köttbullarna redas säsen med en äggula.

I. Köttbullar som förut. Några ansjovis och litet späd (i tomma burkar kvarlämnad ansjovissås med ostron är bra om ej härsken), en lök och litet kryddor till, om så behöves, kokas en stund, silas; en liten bit smör lägges samt finskurna gurkor eller kapis. Sedan redas säsen med i mjölk uppvispad mjöl, afsmakas; köttbullarna kokas däri, säsen afredes med äggula.

Fin lefverkorf. Lefvern af en grön renas från senor, skäres i tumstjocka skifvor och lägges på ett durchslag, som nu hålles i en gryta med kokande vatten omkr. 1/2 min. Under 2 minuter får lefvern svalna, doppas sedan igen i det kokande vattnet, och fortsättes därmed tills bitarna inte längre äro raa inuti men väl saftiga och skära. Därefter hackas lefvern fint. 1-1 1/2 hg. osaltadt sidfläsk kokas (inte för mjukt) hackas eller males fint till slut tillsammans med lefvern; kan, om man vill ha det mycket fint drivas genom durchslag. (Nu kan man blanda i smeten rikligt med fett och brynt lök, och om man vill äfven fläsktärningar eller bara flott.) Salt, peppar, litet kryddpeppar, några nellikor samt, om man tycker om smaken, litet timjan eller mejram, stötes fint och blandas i smeten, det får smaka kraftigt, ty då korfven sedan kokas går något af kryddsmaken förlorad. Fetiljster fyllas ej för lösa och bindas väl. Sedan

läggas korfvarna i kokande vatten, där de simmande få koka 1/2 timma (helt långsamt men jämnt). Under tiden får man vända 1 gång på korfven med en slef och sakta stryka öfver korfven samt då och då, om spadet kokar för starkt, slå litet kallt vatten i. Äro korfvarna kokta, läggs de i kallt vatten, sedan mellan våta handdukar till nästa dag, då man hänger upp dem. Hålla sig i 14 dagar, men kunna äfven lätt rötas.

Soppa med lök f. 4 pers. I 80 gr. smör bryner man lätt 3 stora lökar, skurna i små tärningar, efträser däri en stor sked mjöl ljusbrunt och späder sedan på buljong under vispning (äfven fläsk- eller skinkspad kan användas). Soppan passeras, kokas upp en gång till, redes med 2 äggulor och serveras med eller öfver i smör rostade brödskeifvor. Héléne S.

Nr 78. Om edra s. k. bättre kunder hälsa på er först, fordrar ju artigheten att ni hälsar tillbaka, men ni har ingen skyldighet att hälsa på dem först. Greten.

Nr 79. Struma botas helt säkert med röntgen. Har själf haft struma och varit ytterligt nervös och klen men blef efter en tids röntgenbehandling förvånansvärdt bra. Vänd eder till dr. Tage Sjögrens Röntgeninstitut, Sturegatan 8, Söckholmstrumapatient.

Nr 80. Sök att som familjemedlem få vistas i bildadt hem mot att ni deltagar i förefallande göromål eller sköter ett bestämt sådant. Annonsera i Idun och studera dess annonser samt skaffa er rekommendationer af personer som känna er! Kvist.

Rektor Laurells skolhem, Vike, Kristinehamn, skulle möjligen kunna fylla »Bekymrads» anspråk. E. L.

Nog kan ni väl fråga er fastman, hur ni bör uppträda i ena eller andra afseendet? För öfrigt tycks ni — att döma af eder fråga — vara begäfvad med tillräckligt godt förstånd och omdöme för att kunna ge akt på, hur andra uppträda. Lakttag för resten alltid ett enkelt och naturligt uppträdande, och ni lär er snart, hvad konvensansen fordrar. Med nöje och diskretion vill jag gärna ge er undervisning pr korrespondens i alla konventionella frågor — eller i hvarje fall svara på alla de frågor ni vill framställa i bref till mig under adress Iduns redaktion. Officersfru.

I ENSAMHET.

Af Augusta Berger.

Röken ligger tjock under fattigstukökets tak, och bykgrytan fyller rummet med heta lutångor. Från fönster och dörrar rinner imman oafbrutet i små floder, och väggarnas tapeter hänga likt bulnader fyllda med fukt.

Framme vid fönstret stå två kvinnor och tvätta kläder. Medan de draga plaggen upp och ned mot sina tvättbräden och då och då stöta dem mot baljans botten, går samtalet mellan dem utan uppehåll. Af hjonens, som på väg ut från stugan innanför gå genom köket, knappast skönjbara i den täta imman, stannar någon ibland för att lyssna till talet vid baljorna, men motas ut af dejan, förestånderskan, som vill ha vägen fri, trängt som det är medan byken pågår.

Gamla mor Anna Kajsa från Hagen har dock stått obemärkt en lång stund skymd af ångan, då hon hörde att talet angick henne, och hon darrar af sinneslörelse.

Hennes stuga skall säljas. Där skulle bli auktion någon dag i veckan, säga de, och allt hvad där finns, ska slås bort, rubb och stubb. Skräpet var väl inte mycket värdt, kunde man förstä, men det som blef skulle socknen ha. Det var för resten inte mer än rätt, då den bestod husrum och föda till döddagar. Och skraddare-Nils skulle ropa in stugan, hade de hört. Den, som supit och left rackare i hela sitt lif. Jo, det skulle bli ett tillhåll i Hagstugan hädanefter.

(Forts.)

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA.

Förf. till En hjältinnegärning. Med all aktning för den storartade lifsgärning i det tysta ni skildrat måste vi dock tacksamt afböja artikeln.

Förf. till Kom åter till mor! ombedes uppe adress till Iduns redaktion för retur af manuskript.

Till Karola Tusca. Ja, Karola Tusca, min älskling, det är — det är kärlek, som gör i ditt hjärta! Precis så det kännes, när kärleken tar

på en hjärtrot hos flickungensnärla. Nu dröm hvarje natt om lycka så säll,

och dröm att han kommer, den friaren snäll!

Han kommer i vår, då lärkorna gunga

på nätta små vingar bland skyar och sjunga

om kärlek, som rent kan förtrolla en tös,

när älskogstrånaden fullt släppes lös. Jag har besvarat, min älskling, din fråga,

Och klart har du fått nu, att kärlekens låga

det är, som satt hjärtat i orolig brand.

Men då friaren kommer och ger dig sin hand,

då stillas all oro, och tryggt får du luta

din barm emot hans, när med lefnadens skuta

gemensamt ni segla in i den fridfulla hamn,

som bär äktenskapets ljuflika namn. Älskogskrank undersven.

Veni. Sänd oss manuskriptet, skola vi yttra oss om saken.

Sverker. Grävder ha vi nog af utan att behöfva införa det i spalterna.

I. Z. Hvad är det som kan »gjuta balsam i själens sår» och ändå »brinna med bleka lågor»? Vi ställa oss oförstående.

Johan Nilsson. Hur vill ni att vi skola kunna värdesätta hvad vi ej sett?

Stenson. Mycket välment, men

att Sverige är värdt bättre dikter, bör väl ni med er varma fosterlandskärlek vara den förste att erkänna.

T. M.

»Dt är lif, det är porl, det är sprittande lust!

Det är kif, det är sorl...»

Precis hvad vi konstaterar, när vi öppna posten och sorterar ut värdikterna!

Sign. Hem. Vår mening? Nej, den är det bäst för er att slippa höra.

SVENSKA KURORTFÖRENINGEN.

Bie Vattenkuranstalt, Katrineholm. Kneippbad. Starkt radiumhaltigt vatten. Skogsluft. Läkare: Professor Astley Levin, Sthlm.

Borg v. Norrköping. Alla slags bad o. behandl. lämpl. m. Rheum., Gikt, Äderförkalkn. Nervsjukd. Nytt Radiuminhal. Inack. i pens. o. sjukh. 2-6,50 kr. Läk: W. Bergwall.

Borgholm Kurort och hafsbad med sydlandskt klimat.

Utm. bad. Tidsenl. utrustn. Vål fungerande vatten-o. kloakl. Läk. J. O. A. Bergqvist, Birg. Jarlsq. 69, Sthlm.

Båstads Hafsbad o. Kuranstalt. 1/2

—1/2. Mildt, jämnt klimat, härl. läge, en af västkustens naturskönaste badorter. Läkare: dr Erik Witt, Båstads. Sjukgymnast E. Granfelt.

Dalarö Hafsbad. Välk. kur. o. rekr. ort. Natursk. läge: hälsos.

klim. Gyttje-, tallb.-kolsyreb. etc. sjuk. Badläk. dr C. A. Öberg. Uppl. D. Uthyr.-byrå. R. 21.

Djursåtra Brunn, Versås. Lugnt, stilla, enkelt. Høgt o.

fritt läge. Järnkällor. Vål serverade bad. Hetluft. Elektr. ljusb. Om sorgsfull massagebehandl. Billigt. Läk: Gust. L. Ribbing, Halmstad.

Fiskebäckskil Hafskuranstalt v. Västkusten. Ren,

dammfri hafsluft. Alla sorters bad. Massage och sjukgymn. Bill. lefnads-kostn., stor ryml. matsal. Läk.: Lif-med. Emil Jacobsson, Sthlm.

Fjällnäs Sveriges högst belägna luftkurort, c. 800 mtr. ö.

h. I björkskogsbältet. Lämplig rekreatiopl. Härl. fjällnatur, godt bord, c. 60 rum. Juni-aug. Läk: J. Weböörn.

Furusund Hafs-o. Gyttebad i Sthlms skärg. 3 tim. fr. Sthlm.

Alla sorters bad, gymnastik, mass. 5 hotell, 50 villor. Läk: Dr Emil Zander, Sthlm. (Spec: Hjärtsjukd.)

Grennafors Berömd järnkälla.

Gyttje- o. med. b. Mildt barrskogskl., härl. luft. Sjö. Bost. i brunns-park. Adr.: Moheda. Läk: E. G. Eklund.

Götarp Naturskönt, høgt läge i skogrik trakt vid sjö. Vanl. badf., god järnkälla. Billigt. Rikstel. Massör. Läk: H. Löfberg, Stockholm.

Helsjöns kuranst. Horred, Väster-götl. Reum., gikt, nerv-

o. hjärtsjukd. Nutida bad, spec. gyttebad. Lämplig rekreatiopl. Barrskog. Godt bord. 28/5-8/9. Läk: G. Engstrand.

Hellby Brunn (meil. Eskilstuna o. Torshälla). Ypperl.

komm. Starkt radioaktiv järnkälla. Fullst. badanst. o. Kneippbad. Härl. stogsluft. Bill. Säs.: 2/5-1/2. Läk: H. Berg, Sthlm.

Hjo Badanstalt. Sundaste läge i den förtj. Guldkroken v. Vättern.

Utm. bad. Nytt strandbad. 1:a kl. bost. God mat. Läk: Dr E. Tengstrand, Sthlm. För gym. o. mass. Dr H. Ekberg, Sthlm.

Hälsans Brunnsanst., Hälsingborg, v. Öresund. Sofiakällan.

Järnkälla. Alla med. badf. Härl. strandbad. Reum. magsjr., skroful. Åkommor. Konvalesc. Läkare: A. Björkman, Hälsingborg.

Johannisdal Hälsobr. o. badanst. v. Köping. Öpp. Juni

—ca 20 aug. Järnkälla med hög radioaktivitet, hvars vatten anv. äfven till alla bad. Läkare: G. Eriksson, Köping.

Källvik 2/5-2/2. Loftahammar. Lugnt, enkelt, billigt, skogrik, vindskyddad hafskust; fullst. brunns- o. badk.; radioaktiva järnk.; dietkurer m. m. Läk.: Alfr. Ternell, Sthlm.

Lannaskede Härl. läge & Smål. högl., skogr. trakt

Stark järnk. alla brukl. badf. Spec. Gyttebad. Kneippb. Radium-institut. Säs. börj. i juni. Läk.: Dr. Sigge Wikander, Sthlm.

Ljungkile rekreat. ort, härl. bad. barrskogar, järnk.

Oroust skyddar f. västv. Förra årets omt. regim i societetsl., järnv., ångb., f. b. m. öfr. västk. badorter. Apot., Läk.: Nath. Dahlberg.

Loka vid Bergsl. järnv. Säs. 5 juni

—18 aug. Terminsindeln. Reumat. hjärtf., neurast. Ber. gyttebad jämte vanl. badf. Radiuminhal. Dietkost. Öfverl.: Dr Th. Hedberg, Sthlm.

Lundsbrunn Hälso-brunn o. badanst. Høgt o. torr

läge i natursk. trakt nära Kinnekulle. Ber. järnk., starkt radioaktiv. Billigt. Läk.: E. Pontén, Göteborg.

Lyckorna Hafsbad och kurort i härlig natur & västkusten, Bohuslän; barrskogar och vackra promenadvägar. Nya kallbadhus uppförda. Förstklassig restaurant.

Lysekil Hafsbad, klimatisk kur- o. rekr. ort, fullst. brunns- o. badkur, sjukgymn. och massage.

Moderna anlägg. o. goda bostäder. Läkare: Hjalmar Fries, Stockholm.

Malen Båstad. Fullst. kurort. Varm- o. hafs. Vidstr. barrskog.

Sjukgymn., brunnsdrickn., dietisk behandl. Lektstuga. Lektledarinnor. Läk.: Dr. K. O. af Klercker, Lund.

Marstrand Hafskuranst. m. utm. bad, spec. gytte- och

tvåmassagebad, goda komm. bill. lefnadsomk. Prosp. g. badkontoret. Läk: doktor Otto Sandberg, Sthlm.

Medevi Skogssanat. Ber. järnk. m. radioakt. utstr. Utm. gytte- o. half. Sol- o. lufth. Kallbad i Vättern. Terrängkurer. Dietiskt bord. Läk.: G. Bergmark, Uppsala.

Mörsils Sanatorium f. bröstsjuka.

Jämtl. Öpp. året om. Ren, stärkande fjällluft. 1:sta kl. bord. El. belysn. Rikst. Öfv.-läk.: T. Horney, Mörsil.

Möseberg Vattenkur. och sanatorium. 1,100 f. ö. h.

Öpp. hela året. Naheimerb. m. flyt. kols. el. ljusb. Inhalat. Röntg. o. hög-frekv.-afd. Läk.: Fr. Odenius, Sthlm.

Nybro Brunns- och badanst. Prakt. barrsk. Torr grusr. Vattenkur. El. ljusb. Gyttebad. Naheimerb. Solbad. Starka järnkällor. Bill; Läk.: Dr. Bertel Möller, Sthlm.

Nynäs Hafsbad v. Nynäshamn, modern, förstkl.

badort m. vattenkuranstalt, moderna kurmedel. Läk: G. Rothman.

Porla Brunn. Ber. kraftiga järnvatten. Fullst. badanst. I term. 1/5-1/7, II term. 5/7-1/2. Postadress. Porla. Läk: Dr H. Nauckhoff, Linnég. 12, Stockholm. Riks. & Allm.

Ramlösa Säs. 1/5-1/2. Alkalisk & järnkälla. Spec: Socker, gikt, njurl. Naheimerb. Radiogenk. Röntg.-und. Läk.: Prof. K. Petré, Doc. M. Dr. M. Ljungdahl, Lund.

Ronneby Brunn. Starkaste järnkällor, mass.-, ljus-, hafsbad. kallvattenkur, dietkur, radiumkur. Läk. Lifmed. G. Rystedt, Sthlm. Dr Thorling, Dr Riets, Prof. Henschen.

Ryd Brunns- och Badanst., Radioaktivt järnk. Alla brukl. kurmedel. Kneippb. Natursk. läge. Skog o. insjöar. Lugn sommarv. Ytterst bill. lefnadsomk. o. badpr. Läk.: D. B. Carlsten.

Saltsjöbadens Badhotell Alla moderna badformer. Fullständigt gymnastikinstitut. Öppet hela året. Läk. Dr O. F. Åberg.

Skagersbrunn Adr. Kristinehamn. Vatten- o. luftkurort med järnk. Härl. läge v. sjön Skagern. Alla badf. Radiuminst. Bill. bilskjutsar fr. station. Badint. Nils G. Marén, Uppsala.

Strömstad Hafskuranst. Skyddadt läge. Mildt hafs-kli-

mat, ber. gyttebad. Järnk. Säsong 1 juni-15 sept. Läk: A. Berghe, Sthlm

Särö 1/2 t. järnv. fr. Gbg.: urgammal vegetat., härl. strand- & skogspromenader, saltaste bad, förstkl. rest.

Sätra Brunn. 1,4 mil fr. Sala. Dagl. vursttrafik, på beställn. automobil. Gyttebad., gym., massage; särskild matordn. för magsjuka. Öpp 8,6-9/8. Läk.: Prof. Friberg, Upps.

Söderköping Brunn o. bad. Fullst. st. badkur. Nauheimerb. Elektr. ljusb. Sjukgymn. massage och hetluftsb. Utm. skogspromen. Enkelt lefnadsstätt. Läk.: R. Almqvist, Sthlm.

Södertälje Badinr. öppet året om. Nytt badhus och societetshus, massagebad, el. ljusb. Läk.: Axel Hellstenius, Sthlm. För massage och gym. G. Wickberg.

Tranås Vattenkuranstalt, öpp. året om. Alla varma o. kalla bad. Dietkur. Röntgen. Natursk. läge. vidstr. barrskog. Moderata priser. Läkare H. Tham, Tranås.

Trosa Bad- och sommarvistelseort. Naturskönt läge. Ren o. stärkande luft. Utmärkta varm- och salt-sjöbad. Tvenne läkare på platsen.

Tulseboda Brunns- o. kurort, Kyrkhult, Blekinge, 1 Juni

—1 Sept. Naturskönt läge i høgt ligande skogstr. Utm. o. bill. bad. Apotek. Bill. lefnadsomk. Läkare: Karl Weinberg, Stockholm.

Tyringe Badanst. och Sanatorium. Fysikalisk-dietisk kurort.

Nyrestaurerad och mycket utvidgad. Billiga lefn.-kostn. Begär nya prosp. Läk. Dr. O. Reimers, Tyringe

Ulricehamns Sanatorium o. badanst. Öpp. året om.

Vidstr. skogsomr. Mer än 800 m. öfv. halvet. Alla brukl. badf., äfv. elektr. Läk.: Joh. A. Andersson, Ulricehamn.

Varberg Hafsbad och gyttebadanstalt. Bästa hafsbad, spec. gyttebad. Elektr. ljusb. Billiga afgifter o. lefnadsomkostnader. Läk Dr Olof Sandberg, Stockholm.

Wermlands Eda Vattenkuranstalt o. Järnkälla,

adr. Charlottenberg. 10,6-20/8. Høgt läge. Skogsklimat. Alla brukl. badf. spec. gytte- o. kolsyreb. Läkare: J. Kinberg, Stockholm.

Visby Reum. o. spec. nervsjukd., hypnot. beh. Spärv. t. staden, luftfyddor o. solb. i skog. hafs. v. öpp. sandstr. Läk.: K. Kallenberg, Sthlm.

Öregrund Hafs.-anst. Härl., friskt läge. Goda o. bill. lefn.

förh. Lifl. ångbåtskommunikationer. Gytte- & Naheimerbad. Läk: Viktor Huss, Öregrund.

Östhammar Skyddt läge v. vik af Ålandshaf. Många badf. Tvålmass.-b., Tallb.-b. El. ljusb. m. m. Härl. hafs- o. skogsluft. Bill. Läk.: Edvin Falck, Östhammar.

Medicinska förfrågningar besvaras af resp. läkare och för närmare upplysningar hänvisas till den af Sv. Kurortföreningen utgifna publikationen »Svenska Bad- och Kurorter» (tillgänglig i bokh.) o. till de olika kurorternas prospekt, som erhållas genom kamrerarekontoret och Svenska Turistföreningen, Stockholm.

OBS! På grund af dyrtiden har Kurortföreningen uttalat sig för en förhöjning i år af minst 10 à 15 proc. å de vanliga priserna.

— denna bok är mera än en serie skildringar kring kriget, skriver John Landquist i Dagens Nyheter

om

Frankrikes själ.

Minnen och intryck

av

MARIKA STJERNSTEDT

Pris 4: 75.

och han förklarar:

»Det går genom den inre själ av kärlek och insikt. Det är glansen av denna franska kultur med dess moraliska egenskaper av finhet, godhet och med som ger Marika Stjernstedts bok dess säregna betydelse.»

»Gripande och vacker, som allt äkta. Speglar så många ädla och vackra lynesdrag, så många starka och friska rörelser —

Ax. Essén i Sthlms-Tidn.

»En sällspord möjlighet att förstå franskt väsen, samtidigt som hon är nog äkta svensk att kunna tolka det för oss.»

E. Hedén i Soc. Demokraten.

»Helt och starkt möter oss hennes kärlek till Frankrike i denna bok, hennes ömhet för det och hennes egen frändskap med den franska folksjälen.»

Hertha.

Albert Bonniers förlag.

LEDIGA PLATSER

HUSFRÖKEN, helst från landet, kunnig i matlagning, bakning och något sömnad får plats i 3 personers hushåll & sommarvilla vid kusten. Sv. till »Maj 1916», Norrköping p. r.

ENKEL TJANSTEMANNAFAMILJ nära Stockh. får anspråkslös flicka plats, att tillsammans med husmor sköta hemmet. Helst sykkunnig. Gärna intresserad af trädgård. Sv. t. »F. D.», Iduns exp. f. v. b.

ENKEL, BÄTTRE FLICKA ej under 30 år, stadgad och pålitlig, kunnig i enkel matlagning och något intresserad för sjukvård, erhåller förmånlig plats från 15 maj hos ett par äldre personer. Bostad 3 rum och kök. Reflekterande torde, bifogande löneanspråk och betyg, hänvända sig till Doktor T. Christell, Nyköping, Prästgatan 13.

ORDENTLIG, pålitlig och barnkär flicka från godt hem, kunnig i enkel matlagning, får plats i 3 pers. hush. Sv. till »A. B.», Kungälv p. r.

PLIKTTROGEN, BÄTTRE FLICKA, som vill vara husmoders verkliga hjälp med alla förekommade göromål, får plats mot fritt vivre på landegendom nära Sthlm. Jungfru finnes. Sv. med foto till »Familjemedlem», Täby p. r.

GUVERNANT, enkel och anspråkslös, erhåller genast plats i prästgård på landet. Sv. med foto, betygsskrifter och uppgift om löneanspråk till Hindebo prästgård, adr. Örebyd.

UNG, BILDAD FLICKA, huslig och barnkär, får genast plats i mindre familj. Jungfru finnes. Familjemedlem. Fru Milton, Huddinge.

EN FRISK OCH PÅLITLIG BARNHUSA — gärna bildad flicka, som kan åtaga sig dylik plats — får genast god plats för två barn i ålder 2 1/2 och 4 1/2 år. Under sommaren skall hon medfölja till badort. Sykkunnig har företräde. Lön 20 kr. Sv. med betyg till fru Rådman Lidberg, Karlstad.

ENSAMJUNGFURU, pålitlig och intresserad af matlagning får god plats i fem (fullvuxna) personers hushåll. Sv. till »Pålitlig», Iduns exp. f. v. b.

Plats till landet
å egendom invid Mälaren finnes för 2 st. enkla och stadgade flickor! Platserna äro för köksa och husa, och skola tillräddas 1 maj d. å., den senare något sykkunnig. — Inackorderingar af: Bokhållare, Jägar, Chaufförer m. fl. förekommer. Löneförmaner: för köksa 18— kr. pr månad, husa 15— kr. pr månad. Sv. till »Inspektorsfamilj», Iduns exp.

Elementarbildad, anspråkslös, flicka erhåller omedelbart anställning hos officersfamilj utanför Göteborg, för tillsyn af gosse (12 år) och flicka (4 år). Sv. till »Lärläsning», Sv. Telegramb. Annonssafd., Göteborg.

Två å tre kvinnliga trädgårdselever
kanna från 1 maj mottagas i Folkhögskolan Hvilans trädgård. Teoretisk och praktisk undervisning. Prospekt sändes på begäran. Fru MALIN HOLMSTRÖM-INGERS, Hvilan pr Åkarp.

Examinerade sjuksköterskebefattningen vid Kalmar Försörjningshem Falkenberg är ledig att tillträddas fr. o. m. 1 instundande maj. Nuvarande lön kronor 450, eget rum, fritt vivre. Ansökningar, åtföljda af betyg och rekommendation torde insändas till Fattigvårdsstyrelsen i Kalmar före tisdagen den 25 dennes. Kalmar den 8 april 1916. FATTIGVÅRDSSTYRELSEN.

Bättre flicka

som vill och kan åtaga sig en jungfrus göromål får plats den 15 maj i liten familj på landet 3 km. från stad. Skall vara kunnig i matlagning, bakning och hvad som i öfrigt hör till ett ordentligt hems sköta. Lön 25— pr mån. Egenhändigt svar med rekommendationer och helst foto. till »Plats 15 maj», under adress S. Gumäli Annonssbyrå, Stockholm f. v. b.

Kvinnlig arbetskraft

inom såväl hemmens som andra kvinnliga arbetsområden kan Ni med bästa resultat erhålla genom att sätta in en annons i IDUN, specialorganet för kvinnliga platsannonser af alla slag. En platsannons — 10 mm. stor — kostar endast 2 kronor. För större annonser beräknas ett pris af 25 öre pr mm. därutöver.

Handarbetslärarinna

Skicklig, undervisningsvan, barnkär handarbetslärarinna får plats i september d. å. vid Slagsta seminarium (Seminarieret för utbildande af sineslöslärarinor) och dess öfningsskola. Lön första året 500 kr. jämte allt fritt.

Ansökan, åtföljd af präst- och läkarintyg, betygsskrifter och referenser, bör insändas senast 15 maj till Föreståndarinnan vid Slagsta seminarium. Slagsta, Fittja.

Växtfärgningslärarinna

erhåller instundande sommar plats att undervisa vid trenne växtfärgningskurser. Är lärarinna van att undervisa i väfning, kan plats erhållas för fyra månader. Betygsskrif., lönepret. och foto sändas till »J. L. H.», Iduns exp. f. v. b.

Två st. elever

med elementarskolebildning, antages 1:a maj vid Länslasarettet, Norrtälje. Förfrågning besvaras af Öfersköterskan.

Till Landthushållsskolan i Rottneskvarn

sökes för tiden 1 juli—1 okt. 1916 en Föreståndarinnan

med lön 450 kr. jämte rum och mat vid elevernas bord och en

Lärarinna

med lön 250 kr. jämte rum och mat likaledes vid elevernas bord. Ansökan åtföljd af frejdebetyg jämte de intyg hvarmed sökanden vill styrka sin kompetens insänds före den 1 maj under adress

HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPET, Vexjö.

PLATSSÖKANDE

UNG SÅNG- O. MUSIKLÄRARINNA önskar plats i bild. fam. under som. för att underv. i musik. Exam. från Kgl. Musik-K., Sthlm. Ref.: Axeline Mraz, Gbg 3. Sv. till G. Lundqvist, Nordhemsg. 19 B, Göteborg.

UNG BILDAD TYSKA önskar plats i familj som hjälp och sällskap, helst där barn finnas. Är musikalisk och kunnig i franska och engelska. Sv. till Fröken Ester Larsson, Kristinelundsgatan 13, Göteborg.

UNG FRU önskar plats som husföreståndarinnan eller som hjälp o sällskap åt ensam herre eller dam. Goda ref. Sv. till »Våren 1916», Kiosken St. Teatern, Göteborg.

MUSIKLÄRARINNA, elev af Rich. Anderson önskar under sommaren komma till godt och trefligt hem på landet för att mot fritt vivre undervisa i pianospelning. Sv. till »Sommaren 1916», Iduns exp. f. v. b.

EN 18 ÅRS SNÄLL och ordentlig flicka, som tagit realskolex. och genomgått mindre handelsskola, kunnig i handarbete, önskar plats i en verkligt snäll familj att läsa med mindre barn och vara till hjälp och sällskap. Deltager gärna med skrifgöromål. Tacksam för svar till »Ordentlig», Filipstad p. r.

LANDTBROKAREDOTTER i 30-årsåldern med någon vana i husliga arbeten, önskar plats nu i maj, i prästfamilj eller annan bättre familj, i Stockholm eller trakten däromkring, för att deltaga i alla i ett hus förekommade göromål. Vid lön fastes intet avseende. Sv. t. »Landtbrukaredotter», Iduns exp. f. v. b.

EN FLICKA, 25 år, önskar plats den 15 maj att sköta hushållet för ensam dam eller herre eller mindre familj, betyg finnes. Sv. emotes tacks. till E. Anderson, Barne-Asaka, Lekåsa.

FLICKA, som genomgått 1-årig sjuksköterskekurs & länslasarett, önskar plats som undersköterska & sjukstuga, eller sjukvårdsplats i familj. Sv. till »Stina», p. r. Sandviken.

20-ÅRIG LÄRARINNA önsk. under sommarf. plats i fam. att underv. barn (äfvén i tyska och musik på första stad.) eller som hjälp och sällsk. Högsta bet. i sång. Sv. snarast till »Glädlynt», Lesjöfors p. r.

MEDELÅLDERS glad och sympatisk lärarinna önskar under sommarmånaderna komma i godt och vänligt hem, helst landegendom, för att deltaga i det husliga. Villig att äfvén betala något. Sv. till »Lärarinna 1916», Sundsvall p. r.

Söker Ni plats

på något af den kvinnliga verksamhetens olika områden?

Kom då ihåg

att ett bepröfvadt och af tusentals kvinnliga platssökande med bästa resultat användt förfaringsätt är att sätta in en liten annons i IDUN. En platsannons — 10 mm. stor — kostar endast 2 kronor. Beloppet kan insändas i postanvisning, hvarvid texten lämpligen skrives & postanvisningsblanketten.

UNG TYSKA, professorsdotter från Hannover, som i två år verkat såsom lärarinna i Sverige, önskar för sommarmånaderna anställning såsom lärarinna eller sällskap å herrgård eller prästgård på landet, helst i Norrland. Sv. t. polismästaren Levertin, Karlskrona.

Enkel, bättre flicka

som genomgått hushållsskola och är intresserad af matlag. önskar plats att sköta hushåll, gärna hos äldre herre eller dam. Sv. till »Familjemedlem 23 år», Snällposten, Lund.

Bättre landtbrukaredotter önskar under tiden 15 juni—15 —20 aug komma i bättre tjänstemannafam. eller herrgård för att mot fritt vivre få deltaga och lära i hushåll. Sv. till »Norrländska», Enångrer p. r.

Musiklärarinna

önskar under sommaren plats i familj på landet att mot fritt vivre och någon lön undervisa i pianospelning. Sv. till »22 år», Iduns exp. f. v. b.

Ung, elementarbildad flicka

önskar följa med en bildad familj till en badort, gärna där det finns 1—2 barn, att under husmoders ledning deltaga i alla inom ett hem förekommande sysslor. Lön önskas. Rek. från föreg. plats. Sv. till »Familjemedlem 19 år», Lund p. r.

23-årig lärarinna

önskar plats i familj under sommaren. Sv. mkt »Ferien», Örebro p. r.

Husföreståndarinneplats

önskas af enkel, praktisk och sparsam flicka af god familj. Är kunnig i allt hvad till ett landthushåll hör samt har förmåga att handleda tjänare. Goda rek. från 9-årig plats. Sv. till »Landtbrukaredotter», Engelholm p. r.

Ung musikalisk flicka

som genomgått husmodersskola, önskar plats i bättre familj. Villig deltaga i förekommade göromål men vill bli räknad som familjemedlem. Sv. till »Musikalisk», Iduns exp.

Junge deutsche Frau

praktisch erfahren auch im schwedischen Haushalt, musikalisch und lebensfroh veranlagt, sucht Stellung als Representantin in gebildetem Hause event. auch Landsitz. Gefl. Offerte an »A. B. C.», Svenska Telegrambyrå, Malmö.

Hvar skall jag tillbringa min sommaresemester?

Stockholms omgifningar:

VID MÄLAREN. Pensionat Fagerudd har utmärkta strandbad och skogspromenader. Begär prospekt af Konditor Lundevall, Enköping.

Skåne:

LUDVIGSBERGS PENSIONAT. Hårligt läge i skogrik trakt, nära Ringsjön, rekommenderas. Tel. Höör 58 B. Emilia Paulsson.

MOLLE-KULLEN. Hotell Elfverson. Rikstel. 9 och 26. Johan Elfverson.

Dalarna:

I NÅS, Dalarna, erhålles inackordering. Underrättelse genom Fru M. Kallin, Rikst. 5.

SVÄRDSJÖ HVILOHEM erbjuder hvila och hemtrefnad i lugn, vacker trakt af Dalarna. Närmare meddelar fröken Lydia Johnson, Svärdsjö. Riks 29.

Husmödrar som önska sälja

Matvaror, Bär, Konserver, Frukt, alla slags Väfnader, Handarbeten m. m. torde anmäla detta till vår Byrå, som åtager sig alla slags försäljningar mellan hem i landsorten och Stockholm. **Husmödrarnas Centralförmedling**, Jakobsgatan 20, Stockholm. R. T. 12834. A. T. 2313. 10—6.

INACKORDERINGAR.

INACKORDERING för sommaren önskas af 2 damer. Sv. med ref. och pris till »Bad», Iduns exp. f. v. b.

INACKORDERING. God och billig inackordering erhålles från 1:sta juni vid det vackert belägna Insjö Hotell. Svar emotes tacksamt af Fru JOHANNA BRUNDTIN, Insjön.

Inackordering

å större herrgård, där tillfälle gives att under god ledning få deltaga i hushållsgöromål och äfvén få sällskap med annan ungdom, sökes till 18-årig flicka, som nu genomgått 8-klassigt läroverk. Sv. sändes till direktör S. Smith, Jerntorget 3, Göteborg.

Konfirmander

mottagas för undervisning under tiden 16/6—16/7 eller senare i angenäm sommarstad vid Vättern. Pris i ett för allt 150 kr. Närm. meddelar Regementspastor J. Karlén, Askersund.

För ett sjukt barn

önskas vård å ett väl rek. sjukhem. Sv. jämte referenser till »1 1/2 år», Iduns exp.

Sjukhemmet Johannerö

beläget invid Göteborg, mottager för behandling nervsjuka och andra invärtes sjuka hvilka önska vårdas å lugn och behaglig trakt på landet. Läkarevården bestrides af Doktor Hjort af Ornsås, Göteborg, som äfvén lämnar närmare upplysningar. Rikstel. 185. MARIA THUNQVIST Exam. sjuksköterska.

Fullständig utstyrelse för hemgifver.

Färdigsydd dam- och barnlinne. Egen sylvatier. Prover sändas på begäran. A. C. Cronquist & Son, Malmö. Riks 815.

För den nyfödde.

Komplett, elegant utstyrelse 3 omg. 18 prydl. plagg, välsydt af uteslutande bästa materiel. Förråd. Prefrentkartongen, högfina kvalitet 14 kr. Sänglinne, stort och praktiskt, med vacker brodyr 5 kr. pr omgång. **Fru Caspersson, Slottsgatan 9, Örebro.**

Rekvirera vår katalog å Edition

Schotts 20-öres Bibliotek.

Denna katalog upptager c:a 5,000 olika nummer musikaler i vacker utstyrelse och godt arrangement, innehållande våra förnämsta kompositörer i mäterlig bearbetning, Operor, Ouverturer, Potpourrier Fantasier, Översättningar af fosterländsk musik, Moderna danser och marscher. **J. F. Hallmans Bokhandel, UDDEVALLA.**

Annonsera i Idun!

Husvarna Central Bobbin

utmärker sig genom utomordentligt lätt gång, mycket stor hastighet, kort nål, stor hållbarhet mot slitning och stor spole. Arbetar därför alltid till ägarens belåtenhet.

En svensk symaskin bör finnas i hvarje svenskt hem.

CLOETTAS GULD-CACAO

i vidstående förpackning säljes öfverallt

1 HEKTO 45 ÖRE

Hvar skall jag tillbringa min sommaresemester?

FURUDALS PENSIONAT. Gammal bruksherrgård i va Dalarna. Skogrik, hög trakt, (230 m. ö. h.) vid Ore älf. Jakt o. fisk. Rek. såsom utm. rekreationsort. Uppl. Sv. Tur-fören. eller fru G. Wuttke, Furudal. Rikst. Furudal 2 C.

MARIELUND, adr. Gagnef, det välkända pensionatet vid Dalälven o. Grådafallen, 2 1/2 km. fr. Gagnefs järnvägsstation. 90 kr. pr månad. Rikstel. 14 C. Martha Silfverhielm.

Jämtland:

UNDERSAKER, i västra Jämtland. Hedins Pensionat rekommenderas.

Västkusten:

MARSTRAND. Pensionat Nygren rekommenderas.

FISKEBÄCKSKIL. Restaurant Ut-sikten rekommenderas. Godt bord. Moderat pris. Beställningar & bord mottagas. Vördsamt ANNA OLSSON.

Alsback LYSE rek. Strandbad. Varma bad. Löf- och barrskog. Öppet året om.

Värmland:

DOKTORINNAN VILMA ERIKSSONS Hvilohem, beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Inackorderingspris kr. 3:50 pr dag, 75 å 85 kr. för mån. Adr. Högåsen, Arvika.

NORGE:

TONSÅSEN KURHOTELL, Valdres, 2,000 fot öfver havet. Öppet hela året. Alla slags bad. Tennis o. Billjard. Elektriskt ljus. Centralvärme. Utmärkt kök.

DANMARK:

RUTHS HOTELL, Gl. Skagen Höjen St. Statstelef. 124. 2 min. gångväg från Vesterhavet; trefliga, propra rum med hel pension från kr. 4:— H. C. Ruth.

Dr Heilmans
ELECTROMEDICINSKA INSTITUT.
NERVSJUKDOMAR och REUMATISKA
AKOMMOR.
Kungssportsplatsen 2, Göteborg.
Tel. 4546.

Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage
och Pedagogisk Gymnastik

medför enl. kungl. maj:ts medgifvande samma komp. o. rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. Dr J. Arvedson: adr. Odeng. 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
afsläges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar den 14 sept.
Prosp. gen. **Kanten J. Thulin, LUND.**

Göteborgs Gymnastiska Institut
Fullständigaste ettåriga kurs i Sjukgymnastik och Massage
Nästa årskurs börj. 15 Sept.
Begär utförligt prospekt!

Med. Dr E. Kleens
(ett-åriga) kurs i Massage och Sjukgymnastik (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 f. m. Nr 37 Mästersamuelsgatan, 2 tr. upp. Prospekt begäres städes under adress **Engelbrektsgatan 43 B, II.**

ROYAL WINDSOR
Del berömda härstärkande vattnet.
Gifver grått hår dess ursprungliga färg. Borttager mjäll. Hindrar håret att falla af. Märket grund. 1879. Beg. end. II. med ordet: **Royal Windsor Perfectionne.** En alljämt slig. försäljn samt 30 års succés gar. Royal Windsors verkan. Pris kr. 5.- + porto. Nederlag: **Franska Parfymmagasinet, Hoflev, 21 Drottninggat. 21, Sthlm.**

Lait Antéphélique
(kändt i hela världen sedan 50 år) bästa medel mot rynkor, fräcknar, leverfläckar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6.- + porto. **Franska Parfymmagasinet Drottninggatan 21, Stockholm.** Hoflev

Majorskan Edmanns utsökta Crème Idéale
är af kunnare ansedd som mest förskönande och mest elegant. Bleker fräcknar och leverfläckar, gör hyn ungdomligt vacker.

Turkiska badet
i Malmöradsbadet är öppet hvarje torsdag för damer. Yppersta medel för bibehållandet af smärt figur och fin hy. Badet är angenämast, om man är flera i sällskap. Pris före kl. 12 kr. 1,50, efter kl. 12 kr. 1,75.

"FINN's" Hårvatten
det yppersta för håret.
Befriar från mjäll och klåda hindrar hårfall.
Erhålles till 2 kr. fr. **Finn, Ljungby 1.**

Gammal fin broderiaffär
i större stad överlåtes på förmånliga villkor. Sv. till »God avances», Iduns exp. f. v. b.

Elever i matlagning och bakning
emottagas å Ombergs Turisthotell, Älvastrå. Anmälning före 1 maj.

Tvätt!
Tvättning och mangling af privatkläder utföres på ett i allo förötksligt sätt i **Mälarebadets Tvätt- & Stryknrättning** till ett pris af **33 öre** pr kg. för tvättposter öfverstigande 30 kg. Afgiftsfri afhämtning och hemsändning.
Allm. 93 44. Riks 38 15.

S:ta Birgitta-Skolan

Regeringsg. 19—21. Stockholm.

RIKS TEL. 141 08. ALLM. TEL. 51 90.

Undervisning i Klädsömnad, Fransk linnesöm, Barnkläder, Konstbroderi, Knyppling, Spetsöm, och Filet ancien, monteringar m. m. Föreläsningar: Comtesse G. o. Fröken Elisabeth Thorman. OBS! Samma lärarinnor som föregående år. Betyg efter genomgången kurs. Prosp. på begäran.

Specialité: Handsydd franska underkläder o. bebéutstyrslar. Anmälningar dagl. 10—5. Försäljning af: Textilarbeten, äkta Spetsar, Broderier, Barnkläder, Linne- och barnkläderutstyrslar, Käth. Kruse-dockor. OBS! Ej att förväxla med annan skola med liknande namn.
Emmy Kylander,
elev af Worth o. Bernard, Paris.

Bokbinderilektioner

gifvas. Bind Edra böcker själf! Amatörverktyg till salu.
Anna Ericsson, Kommandörsg. 26, 1 tr. Sthlm. Allm. 292 17.

Vid Skogsbo Hushållsskola, Leksand,

börjar den 15 sept. 1916 ny kurs för 8 unga flickor, som slutat skolan. Kursen omfattar: finare och enklare matlagning, klädsömnad och väfning samt bokhålleri, födoämneslära och främmande språk. Pris 900 kr. Upplysningar lämnas och anmälningar mottagas af
Gertrud Walin, Signe Philip, Leksand.

Nobynäs Hushållsskola.

Hösterterminen från 15 Aug. till 15 dec. 1916.
Bildade flickor mottagas å **Nobynäs herrgård**, härligt och hälsosamt läge på småländska höglandet. **Grundlig hushålls-, slöjd- och språkundervisning** meddelas af skickliga, examinerade lärarinnor. Godt hem.
Sommarskurs, (matlagning, bakning och konservering) från den 20 maj till den 1 augusti. Vidare meddelar föreståndarinnan Fru E. von Kothen, Nobynäs, Frinnaryd. Rikstelefon 5.

Bildningskurs för flickor.

Öfre afdelningen vid Hvilans kvinnliga folkhögskola lämpar sig synnerligen för flickor (ej under 17 år), som önska enomgå en föreläsning- och studiekurs under sommarmånaderna (1 maj—30 juli). Förkunskaper öfver folkskolan nödiga. Begär prospekt från skolans rektor, Hvilan. Åkarp (Malmöhs län).

Andrea Eneroths Högre Handarbetsseminarium

Kommandörsgatan 32, 1 tr., Stockholm. Allm. Tel. Ö. 16 18.
Av Kungl. Majt godkänd, högre lärarinnekurs på 1½ eller 2 år.
Ätveå ettårig lärarinneutbildning. Enda tvååriga handarbetslärarinnekurs. Högre kursen har två valfria linjer med samma kompetens. Seminarier åtnjuter statsanslag och kan därför mottaga några frielever. **Ansökan** öfres helst före 1 Juni till nytt arbetsår, som börjar 1 Sept. Mottagnings-tid hvarje dag 12—1. Fullständig prospekt sändes på begäran.

Elsa Philips Husmodersskola,
Stockholm, Karlavägen 25 (f. d. 1 A),

börjar sin 17de termin för bildade unga flickor den 15 sept. 1916. Undervisning i enklare och finare matlagning, bakning, konservering och inläggningar af bär, frukt, grönsaker och kött; vegetarisk matlagning, sjukmatlagning, uppköp, födoämneslära, hushålllets ekonomi m. m. **Olika kurser.** Examinerade lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i hushålls ekonomi. Prospekt, ref. och närmare upplysn. på begäran
ELSA PHILIP, Stockholm.
Karlavägen 25. Tel. Östern. 13 10.

Kläder, alla slag, för Herrar, Damer och Barn, köpas ojämförligast bäst och billigast **direkt från Syfabriken, adr.: Älfsered.**
1,200 tygprof. 5,000 olika nummer kläder och korta varor. Ombud antagas! Priskurant gratis. Varorna franko. Returrätt.

SENASTE KORSETT-NYHET
"ROCCO"-Korsetten.

Denna korsett är afpassad för alla figurer och gifver kroppen, genom sin runda skärning om höften, stor böjlighet och modernt snitt.

- "Rocco A". Kypertdrell, blå-hvitrandig. Kr 4:00 Försedd med 2 strumphällare och Aluminiumfjädern. Ordinar lång modell.
- "Rocco B". Prima kypertdrell, ljusblå. Kr. 4:50 Försedd med 2 strumphällare och Aluminiumfjädern. Ordinar lång modell.
- "Rocco C". Prima kypertdrell, ljusblå. Kr. 5:50 Försedd med 4 strumphällare och "Matematic"-fjädern. Extra lång modell.
- "Rocco D". Prima batistsatin, ljus lila och hvit. Kr. 6:50 Försedd med 4 strumphällare och "Matematic"-fjädern.

Extra lång modell. Fin spetsutstyrslar.

Vi föra dessutom en mängd olika modeller i Snör- och Reformlif, Gördlar och Brösthållare, alla välsittande och moderna.

Vår illustrerade Priskurant, innehållande 30 olika korsetter, sändes gratis och franco.

KYRKO GATAN 32, GÖTEBORG. **A. JÖNSSON & Co.**

Bränslebesparing!

Köp vårt **Kaminbränsle** å **Kr. 4.75 pr hl.**
JOH. LUNDSTRÖM & Co. A.-B. Riks och Allm. Telefon Namnanrop "LUNDSTRÖMS"

Birgitta-Skolan

Beridarebansgatan 17, STOCKHOLM

Utbildningskurser i klädsömnad, barnkläder, linnesöm, konstbroderi m. m. Praktisk och teoretisk kurs i väfning. Betyg efter genomgången fullständig kurs. Anmälningar mottagas dagligen. Prospekt på begäran.
Elisabeth M. Glantzberg.

Telefoner: Allm. 41 48. Riks Norr 8 98:

Uppsala Enskilda Läroverk och Privatgymnasium.

Samskola med förb. kl. 6-klassig realskola och 3-årigt gymnasium med dimmissionsrätt till realskol- och studentexamen; klass 7 och 8 med normal-skolkompetens samt en seminarieklass med utbildning av lärarinnor för **Kindergarten** och småskola. Till gymnasiets 1:sta ring är övergång lämplig från flickskolornas klass 7 (befrielse från tentamen i vissa ämnen efter överens-kommelse). Godkända betyg i realskolexamen och (utom i matematik) betyg med normalskolkompetens befria från tentamen till ring 1. De, som anmälts före 15 maj, få tentera helt eller delvis vid vårterminens slut, eljes i höst.
Josef Liljeblad. Carola Eneroth.

Hälsobrunnen Hälsan.

Sofiakällan, landets enda koksalkälla. **Hälsans Järnkälla**. Hafsbad i Öresund med tränbad inom stort, inhägnadt område **Sjukgymnastik och massage. Elektriska Vierzellenbad. Lokal hetluftsbekandling.** Praktiskt varmbadhus. Indikationer: reumatism, gikt, magsjukdomar, kroniska slemhinnekatarer, skrofler, konvales ens.

Postadress: **Brunnskontoret, Hälsingborg.** Läkare: **A. Björkman.**

Barnsköterskekurs

vid Flensburgska Vårdanstalten för späda barn i Malmö börjar den 1 sept. 1916. Kursen är ettårig. Ansökningshandlingar torde insändas snarast och senast före nästkommande juli månads utgång till Anstaltens öfverläkare.

En elevplats är för närvarande ledig att omedelbart tillträda. För antagande till elev fordras med läkarebetyg styrkt godt hälsotillstånd, fyllda 18 år och elementarskoleutbildning eller motsvarande skolbildning (betygsatskrift) samt rekommendationer af två trovärdiga personer. Afgiften 150 kr. erlägges vid antagningen. Närm. upplysningar meddelas af Husmodern.
ÖFVERLÄKAREN.

Ferrin

Fås på apoteken
Bästa järnmedel
Utmärkt styrkande.
Apoteket Lejonet, Malmö.

Skånska Handelsbanken.

Fonder 21,850,000 kronor.
Stockholmskontor: **Arsenalsgat. 9.**
Filialer: { **Södermalmstorg 8.**
          { **Sturegatan 32.**
Deposition } 4 1/2 %
Kapitalräkning } 4 1/2 %
Sparkasseräkning 4 %
Fondafdelning. Kassafack.

Idun utgifves denna vecka i A och B.